

გაეროს ეროვნული სააგენტოს აჭარის პილარომატოროლოგიური ობსერვატორიის მშენებლობის შესახებ

დღეს მოსალოდნელია ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ, ცვალებადი მიმართულების ქარი - 10-15 მეტრი წამში, ტემპერატურა სანაპირო რაიონებში - 3-8, შიდაშიდა რაიონებში - 2-7 გრადუსი სითბო, მაღალ მთაში - 0-5 გრადუსი ყინვა. ზღვის წყლის ტემპერატურა 8 გრადუსია, ატმოსფერული წნევა - 766 მილიმეტრი. მომდევნო 2 დღეს მოსალოდნელია თოვანი, მთაში - ქარბუქი.

კრიკოსი N 10

ბათუმის ბიუჯეტი 33 მილიონ 50 000 ლარით გაიზარდა

არაბთა გაერთიანებულ სამხრეთში ვიზიტის ფარგლებში, საქართველოს პრემიერ-მინისტრი არაბთა გაერთიანებული სამხრეთის ვიცე-პრეზიდენტს, პრემიერ-მინისტრს და დუბაის სამხრეთის მმართველს, მის უმაღლესობა შეიხ მოჰამედ ბინ რაშიდ ალ მაქტუმს შეხვდა. ირაკლი ღარიბაშვილმა შეიხ მოჰამედ ბინ რაშიდ ალ მაქტუმს მსოფლიოს მთავრობათა სამიტის წარმატებით ჩატარება მიულოცა და ხაზი გაუსვა სამიტში საქართველოს მონაწილეობის მნიშვნელობას. შეხვედრაზე აღინიშნა, რომ საქართველოსა და არაბთა გაერთიანებულ სამხრეთს ორმხრივი, დინამიკური თანამშრომლობა აქვთ და მნიშვნელოვანია ეკონომიკის სფეროში არსებული ნაყოფიერი თანამშრომლობის კიდევ უფრო გაღრმავება.

მანანა ტაბიძე 593 10 15 17

ბათუმის საკრებულოს დეპუტატებმა ქალაქის მთავარი ფინანსური დოკუმენტის ცვლილებას გუშინ გამართულ სხდომაზე მხარი დაუჭირეს. მერიის საფინანსო-საბიუჯეტო სამსახურის უფროსის ედნარ ნატარაძის განმარტებით, პრიორიტეტი კვლავაც ინფრასტრუქტურა და ავარიული სახლების გამყარების პროექტებია. თანხები გათვალისწინებულია, ასევე, ჯანდაცვის, განათლების, კულტურისა და სპორტის მიმართულებით, განახლდება ბათუმის ავტობარკა.

- არსებული ბიუჯეტი 33 მილიონ 50 000 ლარით გაიზარდა. დღეისათვის მისი ხარჯვით ნაწილი 318 მილიონს შეადგენს. ძირითად მიმართულებად კვლავაც რჩება ინფრასტრუქტურული პროექტები, რომლებსაც 24 მილიონ ლარზე მეტი დაემატა და გზების, სანიაღვრე სისტემების მოწესრიგებას, ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის პროგრამების ხელშეწყობას, კერძოდ, მრავალსართულიანი ბინების ეზოებში საბავშვო ატრაქციონების მოწყობას, სახურავებისა და სხვა პრობლემების მოგვარებას ითვალისწინებს. ავარიული სახლების პროგრამის მიმართულებით, 5 მილიონ 700 000 ლარი დაემატა და არსებული სახლების გამაგრებას ითვალისწინებს. გარდა ამისა, ყოფილი დამის თავშესაფრის სახლზე, მიმწოდებელ კომპანიასთან, რომელმაც ვერ შეასრულა ვალდებულება, შეწყდა ხელშეკრულება და დამატებით ახალი გამოცხადდება, რაც ბიუჯეტით გავითვალისწინეთ კიდევ. ჯანდაცვის მიმართულებით 200 000 ლარამდე გაიზარდა დაფინანსება, კულტურისა და სპორტის მიმართულებით კი დაემატა მასობრივი სპორტის სახეობა და შესაბამისად 1 მილიონ 700 000 ლარამდე გაიზარდა დაფინანსება, - განაცხადა ედნარ ნატარაძემ.

სიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია და აუცილებელი ამ ქალაქისთვის. ეს არის ახალი გზები, სასაფლაოს პრობლემა, უამრავი სხვა საკითხი, მაგალითად, ავარიულ სახლებთან დაკავშირებით თანხების დამატება, ამასთან, პროცესი უნდა იყოს უფრო გამჭვირვალე. ეს არ არის ასახული ამ ბიუჯეტში და შესაბამისად, მისთვის მხარდაჭერა არაფრისმოცემია ჩვენთვის. ჩემთვის, ძირითადად, შეუსრულებელი პროექტები და წელს გადამოსული თანხები პრობლემაა. ბიუჯეტის ზრდა წარმოგვიჩინებს, რეალურად კი ეს არის შარშან გაუხარჯავი თანხები. მაგალითად, არ აშენდა სამი საბავშვო ბაღი და ეს თანხა წელსაც გადმოვიდა, ასეთი არის კიდევ სხვაც. წინა წლის ნარჩენ თანხას ჩვენ ბიუჯეტის მატებად ვერ მივიჩნევთ. ერთ საკითხზე მინდა გავამახვილო ყურადღება. იცით, თურქეთში მომხდარი ტრაგედიის მაგალითზე რამდენად მნიშვნელოვანია, ჩვენც გვქონდეს შესაბამისი რეაგირება, რადგან ჩვენზე

ვაუა დარჩასთვის მიუღებელი აღმოჩნდა „სანდასუფთავების“ სამსახურისთვის ძვირადღირებული მანქანის შესაძენად გათვალისწინებული 40 000 ლარი. მისი განმარტებით, ჩვენს მოსახლეობას სხვა უფრო მნიშვნელოვანი პრობლემები აქვს, თანხებიც სწორედ ამისკენ უნდა მიმართოს.

- მე, როგორც ოპოზიციონერი, ვერ ავიღებ ბიუჯეტის შესრულებაზე პასუხისმგებლობას და ბუნებრივია, არც მხარი დავუჭირებ. მქონდა ერთი კონკრეტული შეკითხვა სანდასუფთავების სამსახურისთვის მანქანის შესაძენად გამოცხადებულ შესყიდვასთან დაკავშირებით, რაზეც ინფორმირებული ყოფილა ქალაქის მერი და პრობლემასაც ვერ ხედავს. არ მესმის, რაში უნდა დასჭირდეს უწყების დირექტორს ასეთი ძვირადღირებული ავტომობილი, დიპლომატებს ხვდებათ თუ საერთაშორისო დონის შეხვედრებზე დადის. 33 მილიონით ვაზრდილ ბიუჯეტშიც არანაირი დამამტკიცებელი საბუთია იმისა, რომ ჩვენი ანგეზომიერი ოპოზიციური ჯგუფის მიერ ინიცირებული საკითხი შევიდა ამ ცვლილებაში. ამ მიმართულებითაც არანაირი პასუხი არ არსებობდა და ბუნებრივია, ამ ბიუჯეტს მხარი არ დავუჭირებ, - აღნიშნა ვაუა დარჩიამ.

ქალაქის მერისთვის, რომელიც საკრებულოს სხდომას მოადგილესთან ლელა სურმანიძესთან ერთად ესწრებოდა და დეპუტატების შეკითხვებს პასუხობდა, ოპოზიციის პრეტენზიები გაუგებარი და მიუღებელი აღმოჩნდა. არჩილ ჩიქოვანის განმარტებით, ბიუჯეტის ცვლილება მოსახლეობისა და ქალაქის საჭიროებებთან გამომდინარე განხორციელდა და ყველაფერი მოსახლეობის კეთილდღეობაზე აისახება.

- მინდა მივულოცო ჩვენი ქალაქის მოსახლეობას ბიუჯეტის მატება. ეს არის ისტორიულად მაქსიმალური თანხა, რაც ჩვენი ქალაქისთვის დაინარჩუნდა. პრიორიტეტად კვლავაც რჩება ინფრასტრუქტურა, ჯანდაცვა და სოციალური მიმართულებები, სპორტი, განათლება, კულტურა, სატრანსპორტო პოლიტიკა, რეკრეაციული სივრცეების მოწესრიგება და სხვა პროექტები. ეს ბიუჯეტი ამ ეტაპზე სრულიად საკმარისია, რომ ვუპასუხოთ ქალაქის წინაშე არსებულ გამოწვევებს. დანარჩენ საკითხებს რაც შეეხება, მერია ინდივიდუალურ რეჟიმში აგრძელებს კომუნიკაციას დეპუტატებთან და ქალაქის მოსახლეობასთან და რეაგირებას მოვახდენთ მათ მოსაზრებებსა თუ შენიშვნებზე. ოპოზიციის პრეტენზიებს რაც შეეხება, ერთი კონკრეტული დონისძიებაც არ დასახელებულა მათ მიერ, ყოველ შემთხვევაში, მე არ მომსმენია, რომელი არ მოხვდა საბიუჯეტო ასიგნებებში. ჩვენ ვიცით ქალაქის წინაშე არსებული გამოწვევები, გვაქვს მოსახლეობის მხრიდანაც მოწოდებული გეგმა, თუ როგორ უნდა განვახორციელოთ ზოგიერთ გამოწვევაზე საპასუხო ღონისძიებები. აქედან გამომდინარე, ვაზრდილი თანხა მიმართება მიზნობრივად და აისახება ჩვენი ქალაქისა და თანაქალაქელების კეთილდღეობაზე. ოპოზიციის პრეტენზიას, „სანდასუფთავებისთვის“ ავტომობილის შეძენასთან დაკავშირებით რაც შეეხება, კიდევ ერთხელ ვიტყვი, რომ ქალაქ ბათუმის ავტობარკა ბოლოს განახლდა დაახლოებით 15 წლის წინ და ყველა საჭიროება ქალაქის მუნიციპალიტეტისთვის ეტაპობრივად განხორციელდება, - განაცხადა არჩილ ჩიქოვანმა.

ბიუჯეტის ცვლილებას ოპოზიციის ნაწილმა მხარი არ დაუჭირა. პარტია „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ წარმომადგენლებმა კი სხდომას ბოიკოტი გამოუცხადეს.

პარტია „საქართველოსთვის“ წევრ აკაკი გვიანიძის განმარტებით, უმრავლესობამ მათი არცერთი შენიშვნა და მოსაზრება არ გაითვალისწინა, შესაბამისად, მან ცვლილებას მხარი არ დაუჭირა.

- ძალიან ბევრი პრობლემაა შესრულებული სამუშაოების მხრივ. ბიუჯეტით გათვალისწინებულზე უფრო მეტად მნიშვნელოვანი პროგრამები უნდა იყოს ქალაქის ბიუჯეტში, რომელიც სა-

გაცილებით ეკონომიკურად ძლიერი სახელმწიფოებიც კი კოლფის წინაშე აღმოჩნდნენ მსგავსი ტრაგედიებისას. ამიტომ ექსპერტებს უნდა დავუჭეროთ. მე დავაყენე საკითხი, საკრებულოში შექმნილიყო დროებითი სამუშაო ჯგუფი, რომელიც შენობების ექსპლუატაციაში მიღების საკითხს შეისწავლიდა და, ასევე, ყველა რისკს დააზღვევდა. ეს ნებისმიერი მიწისძვრის დროს უნდა ხდებოდეს ჩვენს ქვეყანაში. სამწუხაროდ, უმრავლესობამ საკითხი მნიშვნელოვნად არ მიიჩნია და მხარი არ დაუჭირა, - გვითხრა აკაკი გვიანიძემ.

პარტია „ლელი მოძრაობისთვის“ წევრ

ეგროპარლამენტში საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტის მიხეილ სააკაშვილის განმარტების მდგომარეობასთან დაკავშირებულ რეზოლუციას კენჭს 15 თებერვალს უჭრან. შესაბამისი ინფორმაცია ეგროპარლამენტის ვებგვერდზეა გამოქვეყნებული. ეგროპარლამენტში რეზოლუციის ხუთი ტექსტია წარდგენილი, რომელთაგან ორში ბიძინა ივანიშვილის შესახებაც არის საუბარი. ერთი ტექსტის ავტორია „ეგროპის სახალხო პარტია“, მეორესი კი - „ეგროპული კონსერვატორებისა და რეფორმისტების ჯგუფი“.

***

საქართველო კი არ ასცდა ეგროპულ გზას, არამედ, თავად ეგროპა ასცდა საკუთარ თავს - ჯერ თვითონ ეგროპა ეგროპაში დასაბრუნებელი და მერე ჩვენ უნდა მივყვეთ მას, ეს რაც უფრო სწრაფად მოხდება, მით უკეთესი ეგროპისთვისაც და საქართველოსთვისაც. - ამის შესახებ „ხალხის ძალის“ ერთ-ერთმა ლიდერმა დიმიტრი ხუნდაძემ განაცხადა. მისი თქმით, საქართველოს ეგროკავშირისკენ გზა ღირსების შელახვად არ უნდა უქდებოდეს. ამეორადი ქვეყნის სტატუსით ეგროპაში შესვლა საქართველოს არ ეკადრება, - აცხადებს ხუნდაძე.

***

ჩემი აზრით, ოპოზიციამ არ არსებობს. „ნაციონალური მოძრაობის“ თავმჯდომარე „ქართულმა ოცნებამ“ აიჭრია. ეს თვითონ „ქართული ოცნების“ წევრებმა იცინა. რომ ჰკითხო, თვალს გიკრავენ, რომც არ დაგიდასტუროს ვინმემ. ამ წუთას „ქართული ოცნების“ ხელშია „ნაციონალიზმი“, - ამის შესახებ „გირჩის“ ლიდერმა იაგო ხვიციანი განაცხადა. მისი თქმით, მმართველ გუნდს მალე „ნაციონალიზმის“ გაძლიერება მოუწევს, რათა არჩევნებზე კვლავ კომფორტული მოწინააღმდეგე ჰყავდეს.

მომავალია ია ხვიციანი

ISSN 2720-8702
9 772720 870003

გამოიცანით გაზეთი «აჭარა»!

ვისაც სურს მიიღოს მაქსიმალურად ზუსტი ინფორმაცია და ობიექტური ანალიზი არა მარტო ჩვენი რეგიონის, სრულიად საქართველოს პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ცხოვრების მთავარი მოვლენების შესახებ, შესაბამისი თხოვნით მიმართოს სადისტრიბუციო ორგანიზაციას «ბათუმი ექსპრესი» (ქ. ბათუმი, ჭავჭავაძის ქ. №90, ტელ: 555 86 12 21). მისი დანერგებით თქვენს მისამართზე მიიღებთ გაზეთ «აჭარის» ყოველ მომდევნო ნომერს.

გამოიწერეთ და ითანამშრომლეთ გაზეთ «აჭარასთან»!

ჩვენთვის ძვირფასია თითოეული თქვენგანის აზრი!

წამოჭრილი პრობლემების შემთხვევაში დაგვიკავშირდით: 577 20 43 55.

ბათუმში კოლეჯ „ბლექსის“ სასწავლო კორპუსის მშენებლობა იწყება

დარბაზი ბათუმში 514 22 22 80

ბათუმის განათლებისა და მეცნიერების ქალაქში კავსულის ჩადების ცერემონია გაიმართა, რომელშიც მონაწილეობა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა მიხეილ ჩხენკელმა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჯვაძესთან, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრ მია ხაჩიშვილთან და კოლეჯ „ბლექსის“ დირექტორ გიორგი გოგიტიძესთან ერთად მიიღო.

აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრმა მია ხაჩიშვილმა აღნიშნა, რომ მსგავსი ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელების შედეგად ახალგაზრდები ჩვენს რეგიონში შეძლებენ ხარისხიანი განათლების მიღებას თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამის პირობებში, რაც შემდგომში ეკონომიკურ საქმიანობაში მათი ჩართვის და კონკურენტუნარიანობის წინაპირობაა.

პროექტის ფარგლებში, აშენდება 560 სტუდენტზე გათვლილი სამსართულიანი შენობა, სადაც განთავსდება თეორიული და პრაქტიკული აუდიტორიები, ფაბრიკა, სტუდენტური სივრცე, შეხვედრების ოთახი, საკონფერენციო დარბაზი, ბიბლიოთეკა, არქივი, ბუფეტი, სამედიცინო კაბინეტი და სპორტული დარბაზი. ამასთან, პროექტი 50 სტუდენტზე გათვლილ საერთო საცხოვრებლის მშენებლობასაც ითვალისწინებს.

ინფრასტრუქტურული პროექტი, რომლის ღირებულება 17 179 515 ლარს შეადგენს, 2024 წელს დასრულდება.

კოლეჯ „ბლექსის“ დაგეგმილია სხვადასხვა მიმართულების 30 პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელება, მათ შორის, სასტუმრო და სარესტორნო მომსახურება, კულინარიის ხელოვნება, კონდიტერია, სათავგადასავლო ტურიზმი, მშენებლობის წარმოება, სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, კომპიუტერული ქსელის ადმინისტრირება, პროგრამული უზრუნველყოფის დეველოპინგი, ტელეკომუნიკაცია, სამკერვალო წარმოება და სხვა.

მისასაღებელი სიტყვით გამოსვლისას მიხეილ ჩხენკელმა საქართველოში პროფესიულ განათლებაზე ხელმისაწვდომობის ზრდის მიზნით, პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებათა ქსელის გაფართოების მიმართულებით გადამდგომ ნაბიჯებზე ისაუბრა.

მოგესხნებათ, რომ ჩვენი გუნდის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია, პროფესიული განათლება გახდეს კიდევ უფრო პოპულარული და მასზე წვდომა ჰქონდეს ნებისმიერი ასაკის მოქალაქეს საქართველოს ყველა რეგიონში. ამ მიზნით, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრო, კერძო სექტორის აქტიური ჩართულობით, ინტენსიურად მუშაობს პროფესიული განათლების ხარისხის გაუმჯობესებისა და

პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებათა ქსელის გაფართოების მიმართულებით. ახალი მასშტაბური პროექტის განხორციელების შედეგად ბათუმის განათლებისა და მეცნიერების ქალაქს კიდევ ერთი ევროპული სტანდარტების შესაბამისი საგანმანათლებლო სივრცე შეემატება, სადაც ახალგაზრდებს ჩანს და კომფორტულ გარემოში ექნებათ განათლების მიღებისა და პროფესიული უნარების განვითარების შესაძლებლობა.

მინდა, განსაკუთრებული მადლობა გადავუხადო აჭარის მთავრობას მჭიდრო თანამშრომლობისთვის. მგერა, მრავალწლიანი ისტორიის მქონე კოლეჯი „ბლექსი“ განახლებული, თანამედროვე ინფრასტრუქტურით უფრო მრავალფეროვან პროგრამებსა და სერვისებს შესთავაზებს სტუდენტებს, რაც, თავის მხრივ, მნიშვნელოვან გავლენას მოახდენს რეგიონის სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაზე, - აღნიშნა მინისტრმა.

მიხეილ ჩხენკელმა განსაკუთრებული ყურადღება გაამახვილა პროფესიული განათლების ინტერნაციონალიზაციაზე. როგორც მან განაცხადა, 2022 წლიდან პროფესიული განათლების საფეხურზე ამოქმედდა Erasmus+ პროგრამა. ამასთან, გრძელდება მუშაობა ექსტენსივ-ცენტრებისა (CoE) და საერთაშორისო სასწავლებლების განვითარების მიმართულებით, რაც უცხოელი სტუდენტების მოზიდვას შეუწყობს ხელს.

როგორც მინისტრმა აღნიშნა, საქართველოს პრემიერ-მინისტრ ირაკლი ღარიბაშვილის ინიციატივით, კოლეჯებში მიმდინარე სასწავლო პროცესში 2022 წლიდან ჩართულნი არიან უცხოელი მასწავლებლები, რაც პროფესიული განათლების საფეხურზე საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვის შესაძლებლობას იძლევა. ასევე, მალე ამოქმედდება უცხოური ენის ცენტრები და გაცვლითი პროგრამები შეთავაზებული იქნება სტუდენტებისთვის და პროფესიული განათლების მასწავლებლებისთვის.

მიხეილ ჩხენკელმა პროფესიული განათლების ეფექტიანი მართვის სისტემის დანერგვის

კუთხით ყურადღება გაამახვილა პროფესიული უნარების სააგენტოს დაფუძნებაზე. მისი განცხადებით, 2021 წელს სისტემაში უპრეცედენტო და სრულიად ინოვაციური მართვის მოდელი დანერგა - საჯარო-კერძო პარტნიორობით დაფუძნდა პროფესიული უნარების სააგენტო, რომელსაც საჯარო სექტორის წარმომადგენლებთან ერთად დამსაქმებელთა შიდა მსხვილი გაერთიანება მართავდა.

მინისტრმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ პროფესიული უნარების სააგენტოს პოლიტიკა და სისტემაში მიმდინარე პროექტები სრულ თანხვედრაშია საქართველოს პრემიერ-მინისტრ ირაკლი ღარიბაშვილის უმნიშვნელოვანეს ინიციატივასთან, რომელიც მაქსიმალურად ითვალისწინებს სოციალურად დაუცველი მოქალაქეების დასაქმების ხელშეწყობას. ამ მიმართულებით, სამინისტროსა და სააგენტოს აქტიური თანამშრომლობის შედეგად, შესაძლებელი გახდა მოკლევადიანი მომზადებისა და გადამზადების კურსების გაფართოება - 2022 წელს დაფინანსდა 150-მდე პროგრამა, რომელთა განხორციელებაშიც აქტიურად არის ჩართული კერძო სექტორიც.

კავსულის ჩადების ცერემონიაში მონაწილეობა მიიღეს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის მინისტრმა ჯაბა ფუტკარაძემ, ბათუმის მერმა არჩილ ჩიქოვანმა, ბათუმის საკრებულოს თავმჯდომარე რამაზ ჯინჭარაძემ, აჭარის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატებმა და ადგილობრივი ხელისუფლების სხვა წარმომადგენლებმა. ღონისძიებას ესწრებოდნენ საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის სააგენტოს ხელმძღვანელი ლევან სუხიტაშვილი და პროფესიული უნარების სააგენტოს გენერალური დირექტორი თამარ ქიტიაშვილი.

აღსანიშნავია, რომ ბათუმის განათლებისა და მეცნიერების ქალაქში კოლეჯ „ბლექსის“ ახალი სასწავლო კორპუსის მშენებლობას სსიპ „საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის განვითარების სააგენტო“ ახორციელებს.

საკრუიზო ლაინერზე ქართული სამუშაო ძალისთვის დასაქმების ახალი შესაძლებლობები იქმნება

დარბაზი ბათუმში 514 22 22 80

სასტუმრო - Le Meridien-ში, აჭარის დასაქმების სააგენტოს მიზნობრივი ქვეპროგრამის - „საზღვაო სფეროში დასაქმების ხელშეწყობა“ ფარგლებში, კურსდამთავრებულთა დაჯილდოების ცერემონია გაიმართა.

ქვეპროგრამის - „საზღვაო სფეროში დასაქმების ხელშეწყობა“ მიზანია - საკრუიზო ლაინერზე ქართული სამუშაო ძალისთვის დასაქმების ახალი შესაძლებლობების შექმნა, არაღელვარებითი შრომითი მდგომარეობის შექმნა და ადგილობრივი შრომის ბაზრის საერთაშორისო გამოცდილების მქონე სპეციალისტებით უზრუნველყოფა.

აღნიშნულ ღონისძიებას ესწრებოდნენ, ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის მოადგილე თამარ ბარკალაია, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრი მია ხაჩიშვილი, ქალაქ ბათუმის მერი არჩილ ჩიქოვანი, ბათუმის საკრებულოს თავმჯდომარე რამაზ ჯინჭარაძე, თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ირაკლი თავდგირიძე, საკრებულოს წევრი ნინო ცხვარაძე და აჭარის მთავრობის წარმომადგენლები.

პროფესიული მომზადების პროგრამის - „საზღვაო გემის მიმტანი“ მოკლევადიანი სასწავლო მოდული ევროკავშირის საქართველოსთვის პროექტის - „ისწავლე დასაქმებისთვის!“ ფინანსური მხარდაჭერით შეიქმნა და ბათუმის ნავიგა-

ციის სასწავლო უნივერსიტეტში განხორციელდა.

სწავლება მოიცავდა: გემზე მიმტანის პროფესიული მიმართულებით - თეორიულ და პრაქტიკულ კურსს, ინგლისურ ენაში არსებული ცოდნის ამაღლებას და პროფესიისთვის საჭირო ტერმინოლოგიის შესწავლას, მეზღვაურთა სერთიფიკატების კურსს - STCW კონვენციისა და IMO მოდელ კურსების მოთხოვნების შესაბამისად ქვეპროგრამით ისარგებლა 25-მა ბენეფიციარმა. პროფესიული მომზადების პროგრამის - „საზღვაო გემის მიმტანი“ კურსდამთავრებულებს, უახლოეს ხანში, კომპანია Columbia Shipmanagement Georgia სამზღვაო ლაინერებზე დასაქმებს.

თემასთან დაკავშირებით გვესაუბრა აჭარის

დასაქმების სააგენტოს დირექტორი თემურ კახიძე.

„საზღვაო სფეროში დასაქმების ხელშეწყობის“ ქვეპროგრამა იძლევა, მაღალანაზღაურებადი სამუშაო ხელმისაწვდომის რეალურ შესაძლებლობას, ასევე, ამცირებს არაღელვარებითი შრომითი მდგომარეობით გამოწვეულ რისკებს და რაც მნიშვნელოვანია, ადგილობრივ ბაზარს უზრუნველყოფს მაღალკვალიფიციური, გამოცდილი, საერთაშორისო გამოცდილების მქონე კადრებით. ამ მომენტისთვის სააგენტოს დაახლოებით 300-ზე მეტი ვაკანსია შესთავაზა ორმა კომპანიამ, თუმცა პროექტის ფარგლებში იყო ჩართული დამსაქმებელი Columbia Shipmanagement-ი, რომელიც უახლოეს დღეებში კურსდამთავრებულთა დასაქმების პროცესს დაიწყებს.

კომენტარი ასევე გააკეთა პროგრამის „საზღვაო სფეროში მიმტანის“ მონაწილემ ბონდო მამულაძემ.

გვიქრობ, გამომართლა, ამ პროგრამის მონაწილე რომ ვარ და უკვე კურსდამთავრებული, რადგან საკმაოდ დიდი კონკურენცია იყო შერჩევის ეტაპზე, იქიდან მხოლოდ 25 აგვიყვანეს და სწავლა 23-მა დავასრულეთ. მგერა, რომ ჩვენი კურსი და, ასე ვთქვათ, გუნდი, დიდ წარმატებას მოუტანს აჭარას და სრულიად საქართველოს, რადგან საკრუიზო ლაინერზე შესაძლებლობა გვექნება ჩვენი ქვეყანა, თავისი კულტურით, ღირსშესანიშნავობითა და მნიშვნელობით წარმოვაჩინოთ და ვასახელოთ.

შაბათ-კვირის ქრონიკა

აჭარის სხვადასხვა მუნიციპალიტეტის 11 სოფლისთვის საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია გაზიფიკაციის პროექტებს შეისყიდის, რისთვისაც ორი ტენდერია გამოცხადებული. სატენდერო თანხა 377 522 ლარია. პროექტების შესყიდვის შემდეგ, ცალკე გამოცხადებული ტენდერს გაზსადენი ქსელის მონტაჟზე სოფლებში, ხოლო დამონტაჟების შემდეგ ქსელი გადაეცემა გაზის კომპანიას, ამ შემთხვევაში „სოკარს“, რომელიც დაიწყებს მოსახლეობისთვის გაზის მიწოდებას. ცენტრალური მიწებიდან სახლებამდე გაზს გაზის კომპანია მიიყვანს. გაზსადენის პროექტირებაზე ერთი ტენდერი 193 166 ლარითაა გამოცხადებული, ხოლო მეორე ტენდერი 184 356 ლარით. პირველი ტენდერი ქობულეთის სოფელ ჭახათის, შუახევის სოფელ ოქრობილაურის, ხულოს სოფელ ქვემო ვაშლოვანის და ხელვაჩაურის სოფლების: ჩოგვეთის, ქაქოლეთის და ზედა ჩხუტუნეთის გაზიფიკაციის საპროექტო მომსახურებას ეხება. ამ სოფლების გაზიფიკაციისთვის საჭირო პროექტები ხელშეკრულების გაფორმებისა და აკრედიტაციის 120 დღეში უნდა იყოს მზად. ამასთან, პირების მიხედვით, აღნიშნულ გადასახადებში წარმოდგენილ უნდა იქნას პროექტის საინჟინერო-გეოლოგიური ნაწილის შესახებ სსიპ „ლეგან სამხარაულოს სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს“ ან აკრედიტებული ორგანიზაციის, ან კიდევ შესაბამისად უფლებამოსილი პირის მიერ გაცემული ექსპერტიზის დადებითი დასკვნა. ტენდერში წინადადებების მიღება იწყება 2023 წლის 21 თებერვალს და 23 თებერვალს დასრულდება. მეორე ტენდერი ქედის მუნიციპალიტეტის სოფლების: ჭინკაძეთის, ქვედა ბზუზულს, პირველი მაისის, ახოს და დანდლოს გაზიფიკაციის საპროექტო მომსახურებაზე გამოცხადებული 184 356 ლარით. აქაც წინადადებების მიღება 2023 წლის 21 თებერვალს დაიწყება და 23 თებერვალს დასრულდება.

ბათუმის ბუღალრის ესკიზები და ხარჯთაღრიცხვის დოკუმენტების ზედსმირა ზოლში ახალი კაფეების ასაშენებლად მზად აქვს. კაფეებს თავად ბუღალრის ადმინისტრაცია მოაწყობს და შემდგომ იჯარით გასცემს. ახალი დიზაინის მიხედვით ბლავის გასწვრივ დღის არსებული კაფეები უნდა ჩაანაცვლონ. ახალი დიზაინის კაფეები ბუღალრის განაშენიანების გეგმითა გათვალისწინებული. გეგმა ბათუმის საკრებულომ 2022 წლის აგვისტოში დაამტკიცა. ბათუმის ბუღალრის ბლავზე განსათავსებელი საზღვაო კაფეების დიზაინსა და დეტალური საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის მომზადებაზე კონკურსი 117 ათას 694 ლარით დღეს გარეშე ჰქონდა გამოცხადებული. შესყიდვების პორტალის მიხედვით, კონკურსში მხოლოდ ერთი კომპანია, შპს „თ-არქიტექტის“ მონაწილეობდა. მიღება-ჩაბარების აქტის მიხედვით, კომპანიამ ესკიზები და ხარჯთაღრიცხვა ბუღალრის ადმინისტრაციას 2023 წლის იანვარში ჩააბარა.

რაგბი დიდი 10-ის მე-13 ტურის შეხვედრაში სარაგბო კლუბმა „ბათუმმა“ გასვლაზე თბილისის „ლოკომოტივი“ 14-57 დაამარცხა. ბათუმელთა მეტოქეს 8 ლიგო დაუდეს და 2 მიიღეს. „ბათუმის“ შემადგენლობიდან ორი ლიგო ს-ქინგამ დადო, ხოლო თითო - კლდ-იაშვილმა, ნინიძემ, კორტავამ, ფოფხაძემ, სვანიძემ და ძნელაძემ.

მოამზადა ნაირა ფუტკარაძემ

შუახვედრის ტერიტორიაზე 300-მდე პრაქტიკული განხორციელება

თანაზ მზახვარე 27 48 94

იმ კომპანიების, ფირმების თუ შპს-ების, ინდივიდუალური მეწარმეების მისამართით მიმდინარე გამოწვევა საუვედრო, რომლებიც საზოგადოებას თვალში ნაცარს აყრიან და დაკისრებულ ვალდებულებებს წერტილად ან სულაც არ ასრულებენ

პასუხისმგებლობა კომპანიის ახლა ბათუმი-ახალციხის საავტომობილო გზის 10-კილომეტრიანი მონაკვეთის (ხიჭკურიდან - ჩანჩხალის ხილამდე) რეკონსტრუქცია-რეაბილიტაცია დასრულებულია ექნებოდა და ქვეყნის ბიუჯეტიდან დამატებით 4 მილიონი ლარის მობილიზება საჭირო აღარ გახდებოდა.

ხულო-გოდერძი-ზარზმის 47-კილომეტრიანი მაგისტრალის რეკონსტრუქცია-რეაბილიტაცია ლოტებდა რომ დაიყო, ცალკეულ კომპანიის საქმე ხელშეკრულებით ნაკისრ ვადებში უნდა დასრულებულიყო, თუმცა... ახლა «ნიმო 7»-ის და «მამისონის» მიერ მიტოვებულ სამუშაოებს სხვა კომპანიები დიდი ძალისხმევით ფასად ასრულებენ. აქვე იმასაც ვიტყვი, რომ წლებიწინდელი ზამთრის ორი თვე იმე ვავიდა, ხიჭკური-ჩანჩხალის ხიდის მონაკვეთზე მიმდინარე სამუშაოები კომპანია «გზებს» არ შეუჩერებია. მართალია, ზოგიერთი საუვედრო ბენ დღის გარკვეულ პერიოდში შუახვედრის გზის ერთი მონაკვეთის ჩაკეტვას, მაგრამ შემოვლითი გზითაც შესაძლებელია სარგებლობა.

მოსახლეობის რაოდენობით შუახვედრის მუნიციპალიტეტის სოფელი წაბლანა არცერთ სოფელს ტოლს არ უდებს. მუდმივად გამოკეტილი სახლები, გავერანებული ეზოები აქ ყველაზე ნაკლებად. ორი წლის წინ მნიშვნელოვანი თანხები იყო მობილიზებული სოფლის ცენტრის კეთილმოწყობად. კონკურსში გამარჯვებული ინდივიდუალური მეწარმე საწყის ეტაპზე სამუშაოებს თითქოსდა კარგად ასრულებდა, მაგრამ თანხის ნაწილი დამკვეთმა ორგანიზაციამ - შუახვედრის მუნიციპალიტეტის მერიამ მის ანგარიშზე დარიცხა თუ არა, სამუშაოები საერთოდ მიატოვა.

რამდენიმე სოფლის ცენტრი კეთილმოეწყო მას შემდეგ, წაბლანა კი სამუშაოების დასრულებას წელს ელოდებიან. მართალია, უპასუხისმგებლო მეწარმე გააშავეს, მაგრამ ახლა მერიის მიერ გამოცხადებულ კონკურსებში შემოვლითი გზებითაა ჩართული. უნდა არსებობდეს მექანიზმი, რომ ასეთ მეწარმეს სამუშაოები აღარ ანდონ.

სოფელ ქიძინიძეებში შიდასასოფლო გზებზე ბეტონის საფარი დაიწყო. უხარისხოდ დაგებული საფარი უკვე აყრილია, იგივე მდგომარეობაა სხეფელაში.

სოფელ ჯაბნიძეებში ბაგა-ბალი აშენდა. ერთი წელი დასჭირდა მშენებლობის დროს დაშვებული ხარვეზების გამოსწორებას.

დამკვეთი ორგანიზაციების მიერ განხორციელებული ელექტრონული კონკურსი შემსრულებელ მეწარმეებს დიდი პასუხისმგებლობის წინაშე აყენებს. იმისთვის, რომ კონკურსი მოეგონ, წინასწარ გამოცხადებულ თანხას ზოგჯერ 15-20 პროცენტსაც აკლებენ. ისედაც უხარისხოდ შედგენილ პროექტს კიდევ თანხას რომ დააკლბენ, საქმე ჩანასახშივე გაიწვრთვება. ესეც ხდება მიზეზი, რომ ხან გზისპირა გაბიონი ჩამოიქცევა, ხან მდინარისპირა საყრდენი კედელი, ხან კიდევ ფერდსამაგრი ნაგებობა ხდება მეწყრის «მსხვერპლი».

ჯერ კიდევ შარშანწინ უნდა შესულიყო ექსპლუატაციაში დაბა შუახვედრის ცენტრში საჯარო სკოლის შენობა. აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის პირველი მოადგილე ჯემალ სურმანიძე ყველა გზით შეეცადა, რომ კონკურსში გამარჯვებული კომპანიის ხელმძღვანელობას

დაწყებული სამუშაოები ხელშეკრულებით ნაკისრ ვადებში დასრულებულიყო, მშენებლობაზე დროებით, «გამონტროლებელიც» აიყვანეს, მაგრამ შეაყარე კედელს ცერცვი... დასაქმებულებს შესრულებული სამუშაო-

იმისთვის, რომ კონკურსი მოეგონ, წინასწარ გამოცხადებულ თანხას ზოგჯერ 15-20 პროცენტსაც აკლებენ. ისედაც უხარისხოდ შედგენილ პროექტს კიდევ თანხას რომ დააკლბენ, საქმე ჩანასახშივე გაიწვრთვება. ესეც ხდება მიზეზი, რომ ხან გზისპირა გაბიონი ჩამოიქცევა, ხან მდინარისპირა საყრდენი კედელი, ხან კიდევ ფერდსამაგრი ნაგებობა ხდება მეწყრის «მსხვერპლი»

ბისთვის თანხის მიღების პრობლემაც შექმნათ. ახლა სამუშაოებს სხვა კომპანია ასრულებს და როგორც დამკვეთი, ისე შემსრულებელი პირობას დებენ, რომ ახალ სასწავლო წელს მოსწავლეები და პედაგოგები ახალ შენობაში შეხვდებიან.

წლების წინ შუახვედრის მუნიციპალიტეტში ინდუსტრიულ რაიონში რამდენიმე სკოლა-ფილიალის (ადრინდელი - დაწყებითი) შენობები ააგო. მშენებლობისთვის შესრულებული სამუშაოს თანხა დღემდე გადასახდელი აქვთ. საინტერესოა, ასეთ ფაქტზე მაკონტროლებელი ორგანოები თვალს რატომ ხუჭვებენ. დროში გაიწვია ბედნიერების საჯარო სკოლის შენობის ექსპლუატაციაში გაშვებაც.

წელს შუახვედრის მუნიციპალიტეტში მარტო ინფრასტრუქტურულ პროექტებზე 7,1 მილიონ ლარზე მეტია მობილიზებული. მერიის ეკონომიკის, არქიტექტურისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების სამსახურმა უკვე შესყიდვების სამსახურს

რამდენიმე პროექტზე კონკურსი გამოცხადებინა. საინტერესოა, სადღესასწაულო ღონისძიებებისთვის მნიშვნელოვანი თანხები აქვს მობილიზებული კულტურის, სპორტის, განათლების, ძეგლთა დაცვის, ტურიზ-

მისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახურს. შუახვედრის მუნიციპალიტეტის მერიის ომარ ტაკიძე, მერის მოადგილეები მირიან აბაშიძე, გურამ ზოიძე იმ ფირმების ხელმძღვანელებს, ინდივიდუალურ მეწარმეებს შეხვდნენ, რომლებიც მეტწილად მერიის მიერ გამოცხადებულ კონკურსებში მონაწილეობენ და მინდობილ საქმეს პასუხისმგებლობით უდგებიან. მათ წელს განსახორციელებელ პროგრამებსა და პროექტებზე ინფორმაციები გააცნეს მერიის სამსახურების უფროსებმა დავით და ფრიდონ დავითაძეებმა.

ითქვამს, რომ მისამარ ხელშეკრულებით აღებული სამუშაოები დროულად და ხარისხიანად დასრულდეს არჩილ გოგიტიძემ, უმანგი ფუტყარაძემ, ვახტანგ ხიმშიაშვილმა, შოთა ბაიძემ. მათთან ერთად ახალი სახლებიც გამოჩნდა. თუმცა ეს ზღვაში წვეთია. ისევ არის პროექტების გადავადების, სამუშაოების გაჭიანურების შემთხვევები. განსაკუთრებით ის კომპანიები,

მეწარმეები სცოდავენ, რომლებიც შუახვედრის ფარგლებს გარეთ ცხოვრობენ. აღსანიშნავია ისიც, რომ მეწარმეების ერთი ნაწილი საკონკურსო შერჩევას პროექტს მნიშვნელოვან თანხებს აკლებს, შემდეგ სუბმოიჯარის გადაულოცავს პირადი მოგების მიზნით. სუბმოიჯარე რომ მოგება ნახოს, პროექტს სრულყოფილად არ ახორციელებს. ასეთ დროს მერიასთან არსებული პროექტების ჩამბარებული კომპანია დიდი პასუხისმგებლობის წინაშე დგას.

ჩვენი მიზანია, ყველა პროექტი ხარისხიანად და ხელშეკრულებით ნაკისრ ვადებში დასრულდეს, - თქვა შუახვედრის მუნიციპალიტეტის მერმა ომარ ტაკიძემ. თითოეული პროექტის უკან საზოგადოების ის ნაწილი დგას,

რომელიც მისგან მომავალში სარგებელს ელის. ადგილობრივი ბიუჯეტიდან მობილიზებული თანხების გარდა, საქმით თანხები გამოყოფილი რეგონული და ფედერალური ბიუჯეტიდან. ის ხარვეზები, რომელიც წინა წლებში იყო, წარსულს უნდა ჩაბარდეს. მიახლოებით გათვლებით, შუახვედრის ტერიტორიაზე 350-მდე დიდი და პატარა პროექტი განხორციელდება. ეს დამატებით სამუშაო ადგილებს გააჩენს. ჩვენ აქცენტს ადგილობრივზე ვაკეთებთ. განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ტურისტულ ობიექტებს ვანიჭებთ. თითქმის 20 მილიონამდე ლარის მობილიზებას ვგვირდებინა მთა ჩირქის, თავანურის, ლომის ტერიტორიის პოტენციალის ასათვისებლად. გულჩელდაკრეფილი არც ჩვენ ვართ - სამ მთაში სხვადასხვა ინფრასტრუქტურის მოწყობას ვპირბობთ. დიდი სამუშაოებია შესასრულებელი სარწყავი არხის მოვლა-შენახვის მიმართულებით და ესეც ყველასგან მზრუნველ ხელს ითხოვს.

როგორ მოვაგვაროთ ბავშვი სკოლისთვის?

ნანა აბულაძე 577 20 35 90

სკოლის დაწყება უმნიშვნელოვანესი ეტაპია ბავშვის ცხოვრებაში, თუმცა, გარდა იმისა, რომ მშობლები და ბავშვები ადფრთოვანებული ელიან ამ პერიოდს, ეს პროცესი თითოეული მათგანისთვის არცერთ სტრესსა და აკავშირებული. შესაბამისად, როცა ვსაუბრობთ მზაობაზე, აქ მთავარია კომპლექსური პროცესი, რომელიც არ გულისხმობს ბავშვის სკოლისთვის მომზადების მხოლოდ ერთ დღეს. ეს გულისხმობს სოციალური, ემოციური, ფიზიკური და სხვა მოსამზადებელი ეტაპების გავლას იმ მიზნით, რომ საბოლოოდ ბავშვი იყოს რეალურად მზად სკოლისთვის

ერთობლივი ძალისხმევით აღმოგზრან. მთავარია, ეს დროულად მოხდეს, მშობელი მოემზადოს, ან სპეციალისტს მიმართოს და მასთან ერთად შეასრულოს ის რეკომენდაციები, რასაც მასწავლებელი მისცემს. პრობლემა სიმშვიდით დაიძლევა და არა ნერვიულობით. როცა ვხედავთ, რომ ვერ წერს ბავშვი, ვერ წარმოთქვამს, ავიწყდება ნასწავლი, არ უნდა ავტეხოთ განგაში მისი თანდასწრებით, ვეცადოთ, საინტერესო თამაშით და აქტივობით დავძლიოთ ბარიერები.

ამის სწავლაც ვირტუალურ სამყაროს შერეულ ზოგიერთ პატარას ძალიან უჭირს, ვერ წერს, ვერ იმახსოვრებს. „რა გვეშველება?“, „სუსტია, როგორ მოვიქცეთ?“, „ვერ ასწავლეს ბაღში?“ - ისმის მშობლებსგან. გამოცდილებამ და 10-წლიანმა მუშაობის პრაქტიკამ დამანახა, რომ მთავარია, როგორ მივუდგებით თითოეულს

ბი, რომლებიც ამ პროცესს სტრესულად აღიქვამენ, რადგან ცოფრულ სამყაროში ცხოვრობენ, გაჭენების მოვყარულები არიან და რთულდება მათთან სწავლებაც და მიდგომებიც. არიან ბავშვები, რომლებიც დახმარებას არ საჭიროებენ, თავისუფლად მიჰყვებიან აღმზრდელს ამ პროცესში, მაგრამ არიან პატარები, ვისთვისაც სწავლება დამლღელი, სტრესული და მიდგომებიც შეცვლას მოითხოვს. ამ დროს მშობელიც წინასწარ უნდა მოემზადოს, გაიზაროს თავისი როლი, თანამშრომლობს სპეციალისტთან, დააკვირდეს პრობლემას, რომ

მნიშვნელოვანი და აუცილებელია, იცოდეს სკოლის ცხოვრების შესახებ. ბავშვს უნდა ვესაუბროთ, წინასწარი წარმოდგენა შეგუქმნას, რომ მას ჩანთის, წიგნებისა და საწერკალმის გარდა, დასჭირდება მოსმენის კულტურა, ხელის აწევის, მერხთან ჯდომის წესის ცოდნა. უნდა ავუხსნათ, რომ ეს ბაღი არ არის, სადაც შეიძლება ძილი, გაკვეთილზე სიარული, ხელში გამუდმებით სათამაშოს ჭერა. ბავშვმა უნდა იცოდეს, რომ თამაშისთვის ცალკე დრო არის გამოყოფილი და აუცილებლად ათამაშებენ, თუ მასწავლებლის მითითებას კარგად

შეასრულებს. თუ სკოლა, პედაგოგები წინასწარ მოუწყობენ პირველკლასელებს შეხვედრას და დათვლიერებინებენ საკლასო ოთახებს, ეს კარგი იქნება. როგორც ვიცო, ზოგიერთ კერძო სკოლაში არის ასეთი პრაქტიკა.

კონკრეტულად რა რეკომენდაციას მისცემთ მშობლებს? - ვთვლი, რომ პირველ კლასში მოსწავლელ უნდა ფლობდეს იმ უნარებს, რაც მას გაუადვილებს სწავლის პროცესს. ეს გულისხმობს მორტორული უნარების განვითარებას. ბავშვმა უნდა იცოდეს კალმის, ფანქრის სწორად დაჭერა, გავარჩიებული უნდა ჰქონდეს ხელის მტევანი, ცნობდეს ანბანს, მათემატიკურ ნიშნებს, რიცხვებს, იმ ელემენტარულ კომბინაციებს, რაც ფიქრს გამოუმუშავებს. მაგრამ, ამის სწავლაც ვირტუალურ სამყაროს შერეულ ზოგიერთ პატარას ძალიან უჭირს, ვერ წერს, ვერ იმახსოვრებს. „რა გვეშველება?“, „სუსტია, როგორ მოვიქცეთ?“, „ვერ ასწავლეს ბაღში?“ - ისმის მშობლებსგან. გამოცდილებამ და 10-წლიანმა მუშაობის პრაქტიკამ დამანახა, რომ მთავარია, როგორ მივუდგებით თითოეულს. მათი პრობლემები სხვადასხვაგვარია, მთავარია, აღმოვაჩინოთ და სიმშვიდით, სითბოთი, სიყვარულით ვიმუშაოთ. შედეგი შეიძლება გვიან დადგეს, მა-

გრამ აუცილებლად მივიღებთ. მშობლის ჩართულობა და თანამშრომლობა კი ამ საქმეში ყველაზე მეტად მნიშვნელოვანია.

სკოლამდელი პატარებისთვის თუ არის შესაბამისი ლიტერატურა, რითაც ისინი საბავშვო ცოდნას მიიღებენ, აკადემიური უნარები განვითარდებიან?

ძალიან ბევრი სახელმძღვანელო და რესურსია ამისთვის, მთავარია, სწორად შევარჩიოთ, არ დავაფრთხოთ ბავშვი, ლუკმა-ლუკმა მივაწოდოთ პატარას მისთვის აუცილებელი აქტივობა. უნდა ჩავართოთ თამაშით სწავლების ტექნიკა, ზეპირმეტყველების უნარის კარგად განვითარებისთვის უნდა ვასწავლოთ პატარა ლექსები. აუცილებელია, პირის აპარატის გასავარჯიშებლად საინტერესო ენის გასატეხები და დამასოვრებისთვის - პატარა ზღაპრების კითხვა, შემდეგ - კითხვა-პასუხით გამოკითხვა.

როგორ ფიქრობთ, სკოლამდელი აღზრდა რამდენად მნიშვნელოვანია და რა როლს თამაშობს ადამიანის ცხოვრებაში?

დიდი მნიშვნელობა აქვს ადრეულ განათლებას, ის ამ საუკუნის მამველი რგოლია, რადგან 21-ე საუკუნის ბავშვებს „იისფერ თაობას“ უწოდებენ. მათი უდიდესი ნაწილი გამოწვევებისთვის მზად არის, ბევრ გასაცარ უნარს ფლობენ, მაგრამ არის შემთხვევები, როცა პატარებს სწავლების პროცესი თრგუნავს, საკუთარ თავში იკეტებიან, მხოლოდ ვირტუალურ და ციფრულ სამყაროში გრძნობენ თავს კარგად. მათთვის აუცილებელია ადრეულ ეტაპზე ხელის შეშვება. ამ ფუნქციას, მშობლის ჩართულობასთან ერთად, კარგად ითავსებს ბაღები და მოსამზადებელი სტუდიები.

ია კარბარეთლი: როდესაც ისვლია შენი აზროვნება, ისვლია ყველაფერი შენ ირგვლივ

დარბინა ბაბაიძე 514 22 22 80

ახალგაზრდა მწერალი ია კარბარეთლი ორი წინის - „სხვა უდაბნოს საიდუმლოს“ და „ყვავილის“ ავტორია. მისმა წიგნებმა გამოცემისთანავე მიიპყრო ყურადღება და მკითხველის დიდი სიყვარულიც დაიმსახურა. იამ საზოგადოებას თავი სხვა კუთხითაც შეაყვარა - ის წარმატებული ბლოგერია და სოციალურ ქსელში დიდი პოპულარობით სარგებლობს.

- გინც გიცნობთ, ყველამ იცის, რომ საკუთარ თავზე არ გიყვარო საუბარი, მაგრამ მაინც - ვინ არის ია კარბარეთლი?

- მე ერთ-ერთი ის ადამიანი ვარ, რომელიც სიცოცხლეს საოცარ მოგზაურობად მიიჩნევს. ცდილობს, ყოველი დღე ახალ თავგადასავლად აქციოს, რაღაც ახალი შეიმეცნოს, აღმოაჩინოს და გაიფრადოს ყოველი წუთი. ვარ 31 წლის და როგორც ხშირად მეუბნებიან, ბავშვური და უცნაური ადამიანი ვარ. უცნაური რატომ, არ ვიცი, არადა, ამას ხშირად მეუბნებიან...

- რა არის თქვენთვის ლიტერატურა?

- რაც თავი მასწავლებს, სიტყვა „წიგნი“ სულ არსებობდა ჩემს ცხოვრებაში. ოჯახში ძალიან მდიდარი ბიბლიოთეკა გვქონდა, ჩემს მშობლებს წიგნების კითხვა ალბათ, ყველაფერზე მეტად უყვარდათ, ამიტომ დაბადებიდანვე დედა სულ მიკითხავდა ზღაპრებს, სხვადასხვა ჟანრის საბავშვო ლიტერატურას და ხშირად მესაუბრებოდა წიგნის მნიშვნელობაზე ადამიანის ცხოვრებაში. დამოუკიდებლად წიგნების კითხვა დაიწყო 10-11 წლის ასაკში, ლიტერატურამ ჩემს თვალწინ გააცოცხლა საოცარი და ამოუწერავი სამყარო, რამაც მომხიბლა და მომაჯადოვა. ყველა ადამიანი უნდა აკეთებდეს იმას, რაც მისი გულიდან მოდის, ბედნიერი მხოლოდ ამ შემთხვევაში იქნება. წერა ჩემი თვითგამოხატვის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი საშუალებაა. ცოტა ჩაკეტილი პიროვნება ვიყავი, წერის მეშვეობით კი ყველაზე კარგად ვამბობდი ჩემს სათქმელს. ასე დავეჭრე პირველი მოთხრობაც და პირველი წიგნიც. პირველი მოთხრობა რომ დავწერე, 11-12 წლის ვიყავი, მას შემდეგ წერა გახდა ერთ-ერთი საუკეთესო საშუალება თვითგამოხატვისთვის.

- ორი წიგნის ავტორი ხართ. საინტერესოა, როგორ დაახასიათებთ მათ, როგორც ავტორი?

- ჩემი პირველი წიგნია „სხვა უდაბნოს საიდუმლო“, რომელიც დაიწერა ლიტერატურული კონკურსისთვის „განდი ბესტსელერის ავტორი 2017“. ჩემზე უდიდესი შთაბეჭდილება მოახდინა არაბი პოეტების ლექსებმა და სიმღერებმა, „უზრჩული დაზაღის“ საოცარმა ისტორიამ და ტრადიციამ. ემოციები, რაც უძველესი ბედნიერი ტომის ტრადიციის გაცნობამ მაჩუქა, იმდენად ძლიერი

იყო, რომ გადავწყვიტე, ასეთ ბედნიერებზე წიგნი დამეწერა. უბედნიერესი ვარ, რომ ათასობით ადამიანმა შეიყვარა ჩემი ნაწარმოები. ეს არის რომანი ცხოვრების ოინებზე, საკუთარი თავის ძიებასა და მოულოდნელად მოსულ სიყვარულზე, რომელიც ადამიანისგან შეუძლებელს ითხოვს. რაც შეეხება მეორე წიგნს - „ყვავილი“ ჩემი ფრაზებისა და ჩანახატების ილუსტრირებული კრებულია, რომელიც მკითხველების სურვილით გამოიცა წიგნად. ეს არის წიგნი, რომელსაც შეუძლია იყოს შენი მეგობარი, გაგამხნეოს, მოგისმინოს და დაგეხმაროს საკუთარი თავის შეყვარებაში.

- როგორც თქვით, „სხვა უდაბნოს საიდუმლო“ დაიწერა ლიტერატურული კონკურსისთვის „განდი ბესტსელერის ავტორი 2017“. გამარჯვებას ელოდით?

- შეიძლება ითქვას, რომ კი, რადგან წიგნად გამოცემამდე ეს რომანი ერთ-ერთ საიტზე ქვეყნდებოდა თავებდა და ძალიან ბევრი ადამიანი კითხულობდა, თუმცა 6 წლის შემდეგაც რომ ისევ ისე პოპულარულია, ეს უდიდესი სიხარულით მივსებ გულს.

- როგორ გაჩნდა „ყვავილის“ შექმნის იდეა, რომელიც დიდ მოწონებას იმსახურებს, განსაკუთრებით, სოცსელებში. როგორ მოახერხეთ ამ დიდი აუდიტორიის გულის მოგება და თითქოს ყველა ადამიანის ისტორიის ერთ წიგნად ქცევა?

- „ყვავილზე“ მუშაობა ჩემი მკითხველებისა და ჩემი გვერდის გამოწვევების დამსახურებაა. ყოველდღე უამრავი ადამიანი მწერდა, ჩემი ჩანახატები და ფრაზები ცალკე წიგნად გამოიცა. „ყვავილში“ ადამიანის ცხოვრების თითქმის ყველა ნაცნობი მომენტი და ემოცია მოთავსებულია, ეს ის წიგნია, რომელიც ყოველი სიტყვითა და ფრაზით ეხება შენს გულს, ზოგჯერ საჭირო რჩევას გაძლევს, ზოგჯერ ძალის პოვნაში გეხმარება. ჩემთვის ეს განსაკუთრებული წიგნია და უზომოდ მიხარია, რომ საზოგადოებამ ასე მოკლე დროში შეიყვარა.

- რაში ეხმარება წიგნი ადამიანს და რა როლი აქვს მას საკუთარი თავის თუ სამყაროს შეცნობაში?

- წიგნი ოდითგანვე ინფორმაციისა და ცოდნის გაზიარების მთავარი საშუალება იყო, ეს ის საკვებაა, რომელიც სულიერად ზრდის ადამიანს, ასწავლის აზროვნებას, საკუთარ თავში ჩაღრმავებას, სხვების მოსმენას, დაკვირვებას. ლიტერატურა მდიდარია პერსონაჟებით, მათზე რომ კითხულობ, ამ დროს ცხოვრებაზე უამრავ რამეს იგებ, საკუთარ თავზეც და სხვებზეც. წიგნი გასწავლის სხვისი სიმართლის მოსმენას და ფიქრს, კრიტიკულ აზროვნებას, რაც ასე მნიშვნელოვანია დღეს.

- რომელია საყვარელი მწერალი ან წიგნი?

ნი, რომელიმაც დიდი გავლენა მოახდინა თქვენზე?

- ჯემზ ჯოსის „დუბლინელები“ და თომას მანის „გადოსნური მთა“, ეს ორი წიგნი გამორჩეულად ძვირფასია ჩემთვის.

- ბლოგერობასთან დაკავშირებით რას გგეტყვით?

- მე ერთ-ერთი ის ადამიანი ვარ, რომელიც მოსწონს ახალი აღმოჩენები. მიმართა, რომ არასოდესაა გვიან აკეთო ის, რაც მოგწონს და გაინტერესებს, „იუთუბ არხიც“ ამიტომ შეგქმენი. გადავწყვიტე მეკეთებინა ის, რაც სიხარულს მანიჭებდა, ცხოვრება ასე უფრო ფერადი და ლამაზია. როდესაც თავისუფალი დრო მაქვს, ყოველთვის ვცდილობ, ავარჩიო ის თემა, რაზეც ჩემი გამოწვევები ხშირად მწერენ და ვიდეოებში განმარტო ხოლმე.

- რა მიზანს ემსახურება თქვენი ბლოგი?

- ეს ბლოგი ჩემთვის დღიურივითაა, სადაც იმაზე ვსაუბრობ, რაც მნიშვნელოვანია ჩემთვის.

- თქვენი აზრით, როდის არის ადამიანი ბედნიერი?

- ყველა ადამიანს თავისი აზრი აქვს ბედნიერებაზე. მე ვფიქრობ, რომ ბედნიერი ხარ მაშინ, როდესაც აკეთებ საყვარელ საქმეს, ცხოვრობ ისე, როგორც შენი გონება და გული გკარნახობს და არასოდეს აფასებ შენს თავს სხვისი კრიტიკიუმებითა და მოსაზრებებით.

- თქვენმა წიგნმა ბესტსელერის სტატუსი დაიმსახურა. რას ფიქრობთ, რამ განაპირობა ეს შედეგი და დიდი წარმატება?

- ვფიქრობ, უჩვეულო და მიმზიდველმა გარემომ. დარწმუნებული ვარ, ერთხელ მაინც ყველას გინატრია საოცარი თავგადასავლის მონაწილე გახდარიყავით, ჩემი წიგნი „სხვა უდაბნოს საიდუმლო“ კი მთავარ გმირს-

აც და მკითხველსაც უცნობ და გადოსნურ გარემოში ამოგზაურებს. ასევე, ვფიქრობ, რომ ყველა ადამიანმა რაღაც თავისი იპოვა ამ წიგნში, რის გამოც ეს რომანი მათთვის განსაკუთრებულად ახლობელი გახდა.

- სანამ ადამიანს რამეს ეტყვი...

- ჯერ დაფიქრდით, ნათქვამი როგორ ემოციებს მოჰგვრის ადამიანს.

- ცხოვრება როდის არის ლამაზი?

- ჩემთვის ცხოვრება მაშინ არის განსაკუთრებულად ლამაზი, როდესაც ჩემი საყვარელი ადამიანების გვერდით ვარ, ჩემს ძალღს ვეთამაშები, წიგნზე ვმუშაობ ან ახალ, აქამდე უცნობ ადგილებს ვათვალიერებ, ასეთი მომენტები გამორჩეულად მეძვირფასება. ზოგადად, ბავშვობიდან ასე ვარ, რაღაც გრანდიოზულს არ ველოდები იმისათვის, თავი ბედნიერად ვგრძნობ და ვთქვა, რომ ცხოვრება ლამაზია. სიცოცხლით რომ დავტკბე, ამისთვის ყოველდღიური წვრილმანებიც მყოფნის.

- რა გენატრებათ?

- რთული შეკითხვაა, ჩემი ცხოვრების ზოგიერთი ფრაგმენტი...

- ყველაზე ლამაზი რა თვისებებია ადამიანში?

- ადამიანის ყველაზე ლამაზ თვისებად უბრალოდ და გულწრფელობა მიმაჩნია.

- ყველას ცხოვრებაში დგება ნაცრისფერი დღეები. გიცემით, მაგრამ უნდა გადავჩქო...

- ასეთი დღეები გვაძლიერებს, თვალს გვიხელს და ბევრი რამის გააზრებაში გვეხმარება. მთავარია, სასოწარკვეთის, სხვების და დანაშაულებისა და სამყაროს სიძულვილის ნაცვლად, სწორი შეკითხვები და ვაუტვით საკუთარ თავს და მერე ნაბიჯები ახალი მიმართულებით გადავდგათ. ძალიან მიყვარს ეს ფრაზა: „როდესაც იცვლება შენი აზროვნება, იცვლება ყველაფერი შენ ირგვლივ“.

- რას ურჩევთ იმ ადამიანებს, ვინც უორეულ ცხოვრებისეულ გეგმებს აწყობს და საერთოდ, რა არის ჩვენი სიცოცხლე?

- მეტად დავაფასოთ სიცოცხლე, დავანებოთ თავი ერთმანეთთან ჯობრში ყოფნას, სიძულვილს, მეტი სიბოძო და დაღვრითი ენერჯია ვაჩუქოთ ერთმანეთს. ცხოვრება უფრო ლამაზი და კარგია, როდესაც არავინ გძულს და ცდილობს, ყოველდღე რაღაც კარგი გააკეთო შენთვისაც და სხვებისთვისაც.

- რა გინდათ ყველაზე მეტად ახლა?

- მინდა, რომ გამოიღაროს.

- სამომავლო გეგმები გავგიზიარებთ...

- როგორი გასაკვირიც უნდა იყოს, ბევრი გეგმა არ მაქვს. ახლა ვცდილობ, ჩემი დრო და ენერჯია „სხვა უდაბნოს საიდუმლოს“ ხელახლა გამოცემის დავუთმო, რადგან ბევრი ადამიანი ელოდება და ამჟამად ეს ყველაფერზე მნიშვნელოვანია ჩემთვის.

„ვფიქრობ, რომ სწორად ხელოვნების საშუალებით შევიძინებ ჩემი ამჟვენად მოვლინების ნამდვილი არსი“

ნაირა შუტარაძე 27 48 93

„მიყვარს უფლისგან შექმნილი ყოველი სულიერი არსება, თავისი უბადლო და ხელთუქმნელი მშვენიერებით“, - ამბობს მწერალი ნაირა შუტარაძე, რომლის წარმატებულმა დებიუტმა მკითხველის დიდი ყურადღება მიიპყრო. იგი ოთხი კრებულის ავტორია, ბათუმში ცხოვრობს და აქედან აღიქვამს სამყაროს. თავის გულისნადებს და საფიქრალს ამ ბლიკინტერვიუში ვაგვიზიარებს.

- დავიბადე...

- დავიბადე „მოდამ მზიან“ სამტრედიისში - თაკარა ივლისის თვეში. ალბათ, ამიტომაცაა, რომ ჩემს ცნობიერებაში მზე სიცოცხლისა და ბედნიერების საწყისთან ასოცირდება. ვწერ ლექსებს და ნოველებს, ვარ ოთხი - ერთი პოეტური და სამი ნოველების კრებულის ავტორი.

- გმუშაობ...

- ცამეტ წელზე მეტია, რაც საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოში ვმუშაობ მანდატურად.

- მიყვარს...

- უფლისგან შექმნილი ყოველი სულიერი არსება, ბუნება თავისი უბადლო და ხელთუქმნელი მშვენი-

ერებით!

- მისარია...

- როდესაც სხვებს ვეხმარები და მათ ბედნიერებით გაცისკროვნებულ თვალს ვხედავ.

- ვბრაზობ...

- ხშირად ვბრაზობ ჩემს ხასიათში არსებულ სისუსტეებზე, ზედმეტ ლოიალობაზე, რომლის გამოც საკუთარი ინტერესები არაერთხელ დამიყენებია უკან პლანზე.

- ზობი...

- სამკურნალო მცენარეთა შესწავლა და კოსმეტიკური საშუალებების მოზადება.

- მესიზმრება...

- ხშირად მესიზმრება ხეხილით დახუნძლული ბაღები და გაზაფხულის ყვავილებით გადაფიჭული ხეები. ასევე მესიზმრება თუ როგორ ვსერავ ფრენა-ფრენით თვალუწვდენელ მინდვრებს. ეს ყველაზე გასაოცარი შეგრძნებაა, რომელსაც ვერაფერს შევადარებ.

- ვეჭვიანობ...

- ბუნებით ეჭვიანი არა ვარ, ცხადია, თუ საამისოდ კონკრეტული საბაბი არ მაქვს!

- ვიციწყებ...

- წვრილმან უსიამოვნებებს და წყენას.

- ვუსმენ...

- ხშირად ვუსმენ კლასიკურ და კინომუსიკას. საოცრად მამშვიდებს და შემოძლია დღეში რამდენჯერმე მოვისმინო ჯანსუფ კახიძის მიერ შესრულებული სიმღერა: „მოვა მაისი“

- ვბატიობ...

- თითქმის ყოველთვის ვბატიობ, რადგან ვფიქრობ, რომ ყველას არ შესწევს ძალა, მოერიოს საკუთ-

არ სულში ჩასახლებულ ბოროტებას, შურსა და ანგარებას.

- ვგმადლიერები...

- უფალს ყოველივე იმისთვის, რაც გამაჩნია!

- მწამს...

- სულის უკვდავების.

- სიცოცხლე...

- სიცოცხლე უფლის მიერ ბოძებული შეუფასებელი საჩუქარია.

- სიკვდილი...

- შეუცნობელ და იდუმალ სამყაროში გადასახლება. მარადიული სიცოცხლის დასაწყისია.

- ვგრძნობ...

- ვგრძნობ სხვა ადამიანების დაღვრით და უარყოფით ენერგეტიკას.

- 21-ე საუკუნე...

- ეს არის ადამიანურ ღირებულებათა გაუფასურების საუკუნე, ეპოქა, სადაც რეალური ურთიერთობები ვირტუალურმა კომუნიკაციებმა ჩაანაცვლა.

სიყვარულია უთქმელი!

მოხდევებაა ძარღვებში მჩქეფარე სისხლის დუღილის.

ყველა სათქმელზე მეტს ამბობს

მისი ფერება დუმილით.

სამშობლო „ივანანა“,

„შავლევოს“ შემოძახილი...

სამშობლო ჟრუანტელია -

სულში თრთოლვით რომ დაგივლის.

მთა-გორები და მდელია

წინაპართ სისხლით ნაუღენით.

ის უკვდავების წყაროა,

გულს რომ აცოცხლებს დაშრეტილს!

მონატრებაა - უძირო,

ფესვების გამოძახილი. მშობელი დედის კალთაა, რომ მიეკვრები დალილი... ისტორიაა - წარსულის: ბასიანის და დიდგარის. ეს ჩემი საქართველოა მიწა წილხვედრი დედისმშობლის.. არა, სიყვარულს არ უნდა მკილის ცემა და სიტყვები... მხოლოდ სასმისით კი არა უნდა ლოცავდე ფიქრებით!

„ლეკსა თუ დროს გაუძლო, ესა იბი გამოჩეულია“

მთარ ცხენობი 599 85 21 14

თამარიკო ხოზრვაძე სხალთის ხეობის მკვიდრია. საზოგადოებრივ საქმიანობასთან ერთად, პოეზიაშიც სცადა ბედი. ახლახან მწერალოთა კავშირის წევრიც გახდა. დღეს იგი ჩვენი სტუმარია.

- ქალბატონო თამარიკო, პირველი ლექსი როდის დაწერეთ?

- ქართულ სიტყვაკაზმულ მწერლობას რაიმე ღირებული შემართო, ადვილი არაა, ვფიქრობ, დიდი პასუხისმგებლობაცაა. ამიტომაც ჩემს ადრინდელ ნაწერებს არ ვამზებუბნი. ყმაწვილქალობის პერიოდში, ყველაფრით ვალაღებულს, უცებ დიდი ტკივილები ზედისხედ და მატყდა თავს. მოულოდნელად ახალგაზრდა დედა გარდამეცვალა, ულამაზესი იყო. მისი გარდაცვალებიდან ზუსტად წლისთავზე მამაც გარდაიცვალა, ნერვიულობას გადაჰყვა... ერთი წლის განმავლობაში ოთხი ძვირფასი ადამიანი მივაბარეთ მიწას - დედის დედა და მამის მამა... ეს უდიდესი ტრავმა იყო ჩვიდმეტი წლის გოგოსთვის, რა თქმა უნდა, ამას ცრემლებსა და ლექსების გარეშე არ ჩაუვლია, ვწერდი დღე-ღამეებს... 1991 წელს ხანძარმა შეიწირა ჩემი ნაწერები, ისე გამიცამტ-

ვერდა, სამხეო არ ელირსა. ასეთი ბედი ეწია ჩემი ბავშვობისა და ყმაწვილქალობის ნაწერებს.

- სახობო ლექსებს ირჩევთ თუ ლირიკა გიტაცებთ?

- ვთვლი, რომ ლექსი სულის მდგომარეობაა, ლირიკულიც დამიწერია, სახობოც, გაჩნია, როგორია ჩემი სულიერი მდგომარეობა, რით ვიმუხტები და ვივსებ. სკოლაში, ინსტიტუტში მუშაობის დროს, მასობრივ ღონისძიებებს ვატარებდი. კლასის, სკოლის, ინსტიტუ-

ტის ყოფიდან გამომდინარე, ღონისძიებებისთვისაც ვწერდი.

- ყველა პოეტს აქვს გამოჩეული ლექსი. თქვენ?

- როგორც დედას უყვარს ყველა შვილი, ისე პოეტსაც - ყველა ლექსი, მაგრამ მკითხველი რომელს გამოარჩევს, ამას დრო აჩვენებს. თუ დროს გაუძლო, ესე იგი გამოჩეულია.

- წლები შეაღიეთ სტუდენტობიან მუშაობას...

- რაც შეეხება ჩემს პედაგოგიურ საქმიანობას, დავიწყე პიონერხელმძღვანელობით და დავამთავრე ბათუმის დამოუკიდებელი ინსტიტუტის პრორექტორობით. ყველაზე მეტად პედაგოგიური მუშაობა მხიბლავდა, ახლა ნოსტალგიაც მაქვს. მიყვარდა ბავშვები და ვუყვარდი ბავშვებს. აღზრდა კი ყველაზე საინტერესო და რთული პროცესია, შენ ადამიანის სულის წრთობას უწყობ ხელს.

- ისტორიული სხალთის ტაძარი, ხისანის ციხე, მშობლიური კვატის ნაეღვსაბარია... ეს ყველაფერი როგორ წარმოაჩინეთ თქვენს შემოქმედებაში?

- როგორც მსურს, ისე არა, ჰერბერი მაქვს სათქმელი. ახლა უფრო

მეტი დრო მაქვს. შვილები და შვილიშვილები დავზარდე და მემუარებისთვის მოვიცალე. სხვათა შორის, რომანის „კორონაგამოვილინი“ გამოცემის შემდეგ, ვწერ ნოველებსაც. ბოლო ნოველა იყო: „მე რომ გოგო მინდოდა, მინდოდა-მინდოდა მივლოდა“.

- იყო ქალი-პოეტი, დიდი პატივია, მაგრამ უბირველესია, იყო დედა.

- დედობა ჩემთვის ყველაზე დიდი პატივია. უფალს ვთხოვ, ყველა მღვდელი ჰერ დედა და მერე ბებია გახდეს, ამაზე ძვირფასი, ამაღლებული სტატუსი და რეალურად არ არსებობს. წიგნი: „ლექსო, ნუ დაიკარგები“ შვილიშვილებს მივუძღვენი, ხოლო „კორონაგამოვილინი“ - მეუღლის - მერაბ ბერიძის ხსოვნას.

- ცხოვრების დიდ გზაზე უფალი ყველას გამოცდას უმზადებს...

- კარგი იქნებოდა ცრემლებისა და გამოწვევების გარეშე ცხოვრება, მაგრამ ასე არ ხდება. ჩემთვის ყველაზე დიდი განსაცდელი მშობლების ნადრეგად გარდაცვალება იყო, რომელმაც მთელი ცხოვრება შემიცვალა... დღესაც ვერ მომიწელებია ობლობის მწარე ხვედრი. უფლის წყალობით, პრობლემებს

მოვერე. წვით და გოდებით ნავალ ბილიკებს რომ გამარჯვებული გადახედავ, გული სიამაყით გვესება...

- სოფელს როგორ ჰგუობთ?

- სოფელს არ გავურბივარ, პირიქით, მიყვარს კიდევ. 1980 წლიდან 1987 წლამდე ქალაქში ვიცხოვრებ, როგორც კი სოფელში ცხოვრების შესაძლებლობა მომეცა, არ დავიქრებულვარ, ჩაქვში გადავედი საცხოვრებლად, სახლი ავიშენე, შვილებიც იქ დავზარდე...

- სასწავლო-ადმინისტრაციული პროცესებთან რა კავშირი გაქვთ?

- ამ ეტაპზე ბევრი არააფერი, თუ არ ჩავთვლით, რომ ზოგჯერ სკოლებში გვიწვევენ. მისარია ბავშვებთან შეხვედრა.

- გიფიქრიათ იმ უკრაინელი მწერლების ბედზე, რომელთა სამშობლო განსაცდელია?

- სამშობლოს განსაცდელი ყველას განსაცდელია, მაგრამ შემოქმედი ხალხი მეტად მგრძობიარეა. ომი ყველაზე დიდი სისასტიკეა, რაც კი ადამიანებს მოუგონიათ... დარწმუნებული ვარ, უკრაინა გამიმარჯვებს, უკრაინის გამარჯვება კი მსოფლიოს მშვიდობისმოყვარე ხალხების გამარჯვება იქნება ბოროტებაზე, სიბნელეზე...

„ვფიქრობ, რომ სწორედ ხელოვნების საშუალებით შევიძინებ ჩემი აქვეყნად მოვლინების ნამდვილი არსი“...

მე-5 გვერდიდან

დასაბამიდან ასეა და მუდამ ასე იქნება: სამშობლო სიყვარულია, სიტყვებით რომ არ ითქმება!

- კოსმოსი...

- ენერჯების უკიდევანო ოკეანეა და ის უკლებლივ უკან გვიბრუნებს ყველაფერს, რასაც ჩვენი ფიქრებითა და ქმედებებით გუგზავნით - კარგსაც და ცუდსაც.

- წიგნი, კომპიუტერი და მე...

- ვცდილობ, ყოველთვის გამოვწახო დრო წიგნების წასაკითხავად, კომპიუტერით კი საჭიროებიდან გამომდინარე ვსარგებლობ. რომ არა წიგნი, რაოდენ ღირებულ იქნებოდა ჩვენი სულიერება და რაოდენ მწირი - ჩვენი თვალსაწიერი...

- საყვარელი წიგნი...

- გრიგოლ აბაშიძის „ლაშარელო“. ეს ის წიგნია, რომელიც სასკოლო ასაკში წავიკითხე და წარუშლელი შთაბეჭდილება მოახდინა.

- საყვარელი მწერალი და პოეტი...

- მწერალი - ვიქტორ ჰიუგო, პოეტი - შოთა ნინოიანიძე.

- ლიტერატურული პერსონაჟი...

- ჯეკ ლონდონის „მარტინ იდენი“. ამ პერსონაჟის ისტორია ადამიანის განუსაზღვრელი შესაძლებლობის მაგალითია.

- განვიცდი...

- საშინლად განვიცდი, როდესაც მოწყალეების სათხოვნელად ხელგაწვდილ, ცხოვრებისგან განაწამებ ადამიანებს, მაწინწალა ცხოველების მუდარით და ტკივილით სავსე თვალებს ვხედავ.

- რას ვერ ვიფიქრებ...

- იმ ადამიანთა სიკეთეს, რომლებმაც გასაჭირის უამს, ყოველგვარი ანგარების გარეშე გამოიწოდეს ხელი.

- ხელოვნება ჩემს ცხოვრებაში...

- ვფიქრობ, რომ სწორედ ხელოვნების საშუალებით შევიძინებ ჩემი ამქვეყნად მოვლინების ნამდვილი არსი.

- ოჯახი ჩემი ციხესიმაგრეა...

- ოჯახი ის ადგილია, სადაც ყოველდღიური საზრუნავისგან დაღლილი შევბას ვბოულობ და სულიერად ვისვენებ.

- მეგობარი სულის ნაწილია...

- როცა გვერდით ერთგული მეგობარი გყავს, მტრების არსებობა ნაკლებად გაწინებს.

- თავიდან რომ დავიბადო...

- ძალიან ბევრ რამეს შევცვლი - ეს ჩემი სურვილია, თუმცა, შეიძლება ისევე იგივე ცხოვრებით ვიცხოვრო. ყველა ადამიანს ხომ საკუთარი ჯვარი აქვს საზიდი.

- საყვარელი ფრაზა...

- „შენ შეძლებ, შენ ყველაფერი გამოიკვამ!“ - ეს ის ფრაზებია, რომელსაც ხშირად ვეუბნებო საკუთარ თავსაც და სხვებსაც.

- ყველაზე კარგი რჩევა, რაც შენთვის მოუციათ?

- უამრავი სასარგებლო რჩევა მიმიღია კეთილისმსურველთაგან, კონკრეტულად ვერ გამოვყოფ.

- მე და ბათუმი...

- ბათუმი ჩემთვის არ არის მხოლოდ და მხოლოდ ლამაზი ქალაქი, რომელიც ზღვასთან და მზესთან ასოცირდება. ეს სიტყვა ყოველივე მშობლიურს იტყვს.

- როგორი ბათუმი მინდა...

- ძალიან ლამაზია ჩვენი ქალაქი, მაგრამ ლაღო ასათიანისა არ იყოს, „მე უფრო ლამაზი მინდა!“

- კითხვა საკუთარ თავს...

- ხშირად ვფიქრობ: შევძლებ კი ოდესმე რაიმე ღირებულის შექმნას, რომელიც უამთა სვლას გაუძლებს?

პირადი პირველობა - ქართულ ჭიდაობაში

მთარ ცხენობი 599 85 21 14

აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციისა და ქობულეთის მუნიციპალიტეტის მერიის ერთობლივი მუშაობით, დაბა ოჩხამურში ქართული ჭიდაობის დარბაზი გაიხსნა და სექცია ჩამოყალიბდა, რომელსაც სათავეში აჭარის ორგზის ფალავანი, ამ დასახლების მკვიდრი რუსლან შავაძე ჩაუდგა. უნარიანმა და საქმის მცოდნე სპორტსმენმა სექციაში ადგილობრივი ჭაბუკები გააერთიანა და პირველსავე წელს კარგ შედეგებსაც მიაღწია. ჰერბერიც მატერიალური ბაზა თანამედროვე მოთხოვნებს ვერ აკმაყოფილებს (იგი ყოფილი ოჩხამურის მეურნეობის სასადილო დარბაზშია შეკედლებული), მაგრამ ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა ოჩხამურელების სურვილი და მალე მათი შვილების განკარგულებაში ნორმალური სპორტული დარბაზი იქნება. მიუხედავად ამისა, აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის მესვეურებმა წლის პირველი პირადი პირველობა 2009-2011 წლებში დაბადებულ ჭაბუკებს შორის, სწორედ ოჩხამურში გამართეს.

8 წონით კატეგორიაში ბათუმის, ქობულეთის, შუახევისა და ხულოს სასპორტო სკოლების 38 მოჭიდავე ცდიდა ძალებს. ასპარეზობის დაწყებამდე, სპორტსმე-

ნებმა და გულშემატკივრებმა წუთიერი დუმილით პატივი მიაგეს მეზობელ თურქეთში მიწიძვრის შედეგად დაღუპულთა ხსოვნას. პირველობის მონაწილეებს მიენახლნენ აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის პრეზიდენტი ჯემალ წულუკიძე, შეჯიბრების მთავარი მსაჯი, ფედერაციის პირველი ვიცე-პრეზიდენტი გელა ზოიძე, ვიცე-პრეზიდენტი აკაკი მახარაძე.

ჯემალ წულუკიძემ დაბა ოჩხამურის ქართული ჭიდაობის სექციის ჩამოყალიბების, აჭარაში ქართული ჭიდაობის განვითარების საქმეში შეტანილი პირადი წვლილისთვის, ფედერაციის მადლობის სიგელი გადასცა დაბა ოჩხამურის მკვიდრს, აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტს, ფედერაციის ჭაბუკთა ნაკრების მთავარ მწვრთნელს, ორგზის აჭარის ახლოუტურს ფალავანს ქართულ ჭიდაობაში რუსლან შავაძეს.

საინტერესო და დაძაბულ ორთაბრძოლებში,

სხვადასხვა წონით კატეგორიაში საპრიზო ადგილები ასე განაწილდა: 35-კილოგრამიან წონით კატეგორიაში პირველი იყო შუახეველი ლუკა ბოლქვაძე, მეორე-მესამე ადგილებზე ქობულეთელები ზვირა კახაძე და ზაზა ბერიძე გავიდნენ. 40-კილოგრამიან წონით კატეგორიაში საპრიზო ადგილები, შესაბამისად, ქობულეთელებმა ლუკა სურმანიძემ, ნიკა ბიბინიძემ და დანი ბარამიძემ გაიყვეს. 45-კილოგრამიან წონით კატეგორიაში ისევ ქობულეთელებმა ლერი შანიძემ, საბა შავაძემ და მიშკო ბერიძემ გაიმარჯვეს, 50-კილოგრამიან წონით კატეგორიაში შუახეველებმა საბა იბრალიძემ, ანრი ბოლქვაძემ და ბათუმელმა თენგიზ იაკობაძემ იყოჩაღეს. ბათუმელებს ჩემპიონი 55-კილოგრამიან წონით კატეგორიაში ჰყავთ, იგი ვაბრიელ ქაჩაიაა. 60-66-კილოგრამიან წონით კატეგორიაში ჩემპიონები ქობულეთელები ზურა ბერიძე და გიორგი ქაჩაია გახდნენ. ასოლოტურ წონაში საპრიზო ადგილები კი ბათუმელმა საბა ბოლქვაძემ, შუახეველმა ნიკა ბერიძემ და ქობულეთელმა დათა სურმანიძემ გადაინაწილეს.

საპრიზო ადგილებზე გასული სპორტსმენები აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციამ შესაბამისი სინჯის მედლებით, სიგელებით, თასებითა და სპორტული

ტანსაცმლით დააჯილდოვა. პირადმა პირველობამ გამოავლინა აჭარის ჭაბუკთა ნაკრები, რომელიც 2009-2011 წლებში დაბადებულ სპორტსმენთა შორის, მარტში, საქართველოს პირად პირველობაში მიიღებს მონაწილეობას.

შეჯიბრება აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის ორგანიზებითა და აჭარის სპორტის დეპარტამენტის ფინანსური მხარდაჭერით ჩატარდა.

ასპარეზობის დასრულების შემდეგ, კომენტარი ჯემალ წულუკიძეს ვთხოვეთ: „მისასალმებელია, რომ ქართული ჭიდაობა

ქობულეთის მუნიციპალიტეტში ასე პოპულარული ხდება. ეს იმ დიდი მხარდაჭერის გამოძახებია, რასაც ადგილობრივი მოსახლეობა და თვითმმართველობა იჩენენ. ჩვენი ეგვიდით გამართულ შეჯიბრებებს მრავალი გულშემატკივარი ჰყავს, თუმცა ოჩხამურმა ყველას აჯობა. ნაშრომ-ნაამაგარს ვერ დავუკარგავთ ოჩხამურის ქართული ჭიდაობის სექციის ხელმძღვანელ რუსლან შავაძეს. წლის სტარტზე ჩატარებულმა ჩემპიონატმა გვაჩვენა, რომ ყველას კარგად აქვს გათავისებული სპორტის ამ სახეობის მნიშვნელობა, რაც შარშან გამართულმა მსოფლიო ჩემპიონატამაც ცხადყო. სულ მალე ირანში მიგეგმვავრებით, სადაც ჩვენს სპორტსმენებს პრესტიჟის დასაცავად საინტერესო ორთაბრძოლები ელოდებათ. ისიც სათქმელია, რომ ამ ქვეყანაში ქართულ ჭიდაობას განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებენ“.

სტრესი და აბრესია როგორს კონფლიქტების გამოწვევი მიზანები

ბოლო ათწლეულების განმავლობაში სტრესის, აგრესიის და მათთან მჭიდროდ დაკავშირებული ძალადობის პრობლემა წარმოადგენს ერთ-ერთ ყველაზე აქტუალურ საკითხს სხვადასხვა სამეცნიერო კვლევებში. თანამედროვე საზოგადოებაში მიმდინარე ცვლილებები და კრიზისები გამოიხატება აგრესიის გამოვლინებით, რასაც მასობრივი ხასიათი აქვს.

ჩვენ ვცხოვრობთ ტექნოლოგიების ეპოქაში, რომელიც უღის სახეობებს, აქვარებს პროცესებს, აადვილებს ცხოვრებას, მაგრამ ამავე დროს უფრო დაუცველებს გვხვს სტრესის მიმართ. სტრესი და, შედეგად, აგრესიული მრავალმხრივი პრობლემა. თანამედროვე ადამიანი მუდმივად ცხოვრობს სტრესის ზღვარზე. ტერმინი „სტრესი“ უკვე ნაცნობი გახდა ჩვენს ყოველდღიურ ლექსიკაში. ემოციური სტრესი და აგრესია წარმოიქმნება კონფლიქტურ სიტუაციებში, როდესაც სუბიექტები ვერ აკმაყოფილებენ თავიანთ საბაზისო სოციალურ ან ბიოლოგიურ მოთხოვნებს კონკრეტული დროის განმავლობაში. გაეროს სტატისტიკური მონაცემებით, ინტერპერსონალური ძალადობა მართლაც ადგილზეა სიკვდილის გამოიწვევ მიხედვით სიაში 15-29 წლის ასაკში. აქედან გამომდინარე, საჭიროა აღნიშნული პრობლემების ყოველ-ისმომცველი შესწავლა სხვადასხვა დარ-

გის სპეციალისტების მიერ.

2022 წელს არასამთავრობო ორგანიზაცია „ქალთა ცენტრის“ ხელმძღვანელობითა და გაერთიანებული სამეფოს მდგრადი მშვიდობისთვის COBERM-ის და მატებითი ინიციატივის ფინანსური მხარდაჭერით, განხორციელდა პროექტი „მაკაცების და ბიჭების ჩართულობა გენდერული თანასწორობის მისაღწევად“. პროექტის რიგი აქტივობა ჩატარდა აჭარის რეგიონში. ეს იყო ევროკავშირის გაერო აქტივობების ფარგლებში წაკითხული ლექსების ციკლი (სულ 30 ლექსია) ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და საინფორმაციო შეხვედრები მოსახლეობასთან.

ლექსებს ესწავლებოდნენ სტუდენტები სხვადასხვა ფაკულტეტიდან: იურიდიულ და სოციალურ მეცნიერებათა, ტურიზმის, ეკონომიკის და ბიზნესის და ა. შ. ლექსების თემატიკა იყო მრავალფეროვანი. აქცენტი კეთდებოდა მასკულიზმის პრობლემაზე, მამაკაცების ჩართულობაზე გენდერული თანასწორობის მიღწევაში; ძალადობის ფენომენზე ზოგადად და კერძოდ გენდერულ ძალადობაზე, ნაადრევ ქორწინებაზე და სოციალურ კონფლიქტებზე. ამასთან ერთად, სტრესი-აგრესიის პრევენციაზე, მართვასა და მენეჯმენტზე. პროექტის ფარგლებში, ახალგაზრდებს საშუალება ეძლეოდათ, საჭიროებისამებრ მიეღ-

ვით ფსიქოლოგიური კონსულტაცია ცხელი ხაის მეშვეობით.

პროექტის მეორე ეტაპი ითვალისწინებდა მოსახლეობასთან შეხვედრებს. სულ ჩატარდა ხუთი შეხვედრა ქალაქის სხვადასხვა უბანში. კერძოდ, მაიაკოვსკის, აღმაშენებლის, 9 მარტის, ლეონიდის და ინასარიძის ქუჩებზე. შეხვედრებს ესწრებოდნენ მამაკაცები და ქალბატონები, აღნიშნული საკითხებით დაინტერესებული პირები. მონაწილეებს დაურიგდათ ორგანიზაციის მიერ დამზადებული საინფორმა-

ციო ფლაერები და ბროშურები.

ვფიქრობთ, ძალიან მნიშვნელოვანია მსგავსი პროექტების განხორციელება როგორც საგანმანათლებლო სივრცეში, ასევე მოსახლეობასთან, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყნის ცვლილებას/კორექციას ყველა ტიპის ძალადობის შესამცირებლად, ტრენინგისა და აგრესიის პროფილაქტიკას, პრევენციას და მოსახლეობის ინფორმირების, ცნობიერების ამაღლებას.

R **საქველმოქმედო კავშირი „ქალთა ცენტრი“**

პატივი მიაბას

ცოტნე ცაბაძე 27 48 93

52 წელი გავშორებს იმ ტრაგიკულ საღამოს, როცა რამდენიმე დღიანი თოვლის შემდეგ, აჭარის მთიანეთის ცალკეულ ტერიტორიებზე ზვავები ჩამოვიდა

მას ადამიანების მსხვერპლი მოჰყვა შუახევისა და ხულოს რაიონების სოფლებში. უჩამბის ადმინისტრაციული ერთეულის სოფელ წაბლანაში სტიქიამ ერთი ოჯახის ოთხი წევრი შეიწირა. მსხვერპლი იყო ხულოს რაიონის სოფელ აგარაშიც. ყველაზე დიდი ტრაგედია სოფელ ღურტაში დატრიალდა, სადაც ზვავმა 22 ადამიანის სიცოცხლე იმსხვერპლა.

დრომ ვერ განკურნა დიდი ტრივილი. კეთილი ადამიანების თანადგომით სოფლის ტერიტორიაზე ხსოვნის მემორიალი გაკეთდა, სადაც ყოველი წლის 11 თებერვალს ღურტელები, ხელისუფლებისა და საზოგადოების წარმომადგენლები, მოსწავლეები იკრიბებიან, გვირგვ-

ინითა და ყვავილებით ამკობენ მემორიალს, წუთიერი დუმილით პატივს მიაგებენ დაღუპულთა სხოვნას. ასე იყო წელსაც. ხულოს მუნიციპალიტეტის მერმა ვახტანგ ბერიძემ, საკრებულოს თავმჯდომარე რენარ ბოლქვაძემ, მერის მოადგილეებმა ნადიმ ვასაძემ, თამაზ აბაშიძემ, საკრებულოს კომისიის თავმჯდომარე ნარგის დეკანაძემ მემორიალი ყვავილებით შეამკეს. მოს-

ბათუმის ბიუჯეტი 33 მილიონ 50 000 ლარით გაიზარდა

ბიუჯეტის მართვა

საკრებულომ დაამტკიცა მუნიციპალიტეტის 2023-2027 წლების მუნიციპალური ნაწილების მართვის გეგმა, რომლის მიზანია მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში არსებულ ტერიტორიაზე ნაწილების მართვის სისტემის გაუმჯობესება, არსებული გამოწვევების გადაჭრის გზების მოძიება და აღსრულება იმგვარად, რომ ისინი პასუხობდეს კანონმდებლობით განსაზღვრულ მოთხოვნებს.

საკრებულომ ქალაქის ოთხ ლოკაციაზე (მეჩინის-წკალზე, ფრიდონ ხალვაშის ქ. №188-ში; რუსთაველის ქ. №20-ში; რუსთაველის ქ. №21-ში; ფარნავაზ მეფის ქ. №68-ში) დაამტკიცა განაშენიანების დეტალური გეგმები. აღსანიშნავია, რომ მოცემულ მისამართებზე საკრებულოს უკვე მიღებული ჰქონდა განაშენიანების კონცეფციები, ხოლო გუშინდელ სხდომაზე დაამტკიცა განაშენიანების მეორე ეტაპზე გათვალისწინებული დეტალური გეგმები.

საკრებულომ დაადგინა ქალაქ ბათუმში სახელმწიფო და ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული არასაბიუჯეტო საკუთრების დანიშნულების მიწის ნორმატიული ფასი, ასევე, დაამტკიცა ცვლილებები მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული საპრივატიზაციო ობიექტების ნუსხასა და პრივატიზაციის გეგმაში.

სხდომაზე მიღებული გადაწყვეტილებით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უსასყიდლოდ, საკუთრე-

ბაში გადაეცა მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში რეგისტრირებული ქ. ბათუმში, რეგებ ნიჟარაძის ქუჩის №6-ის მიმდებარედ არსებული 44,00 კვმ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, ასევე, მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში რეგისტრირებული, ქ. ბათუმში, ფრიდონ ხალვაშის ქ. №231-ის მიმდებარედ არსებული უძრავი ქონება.

სხდომაზე ცვლილება შევიდა „ხელმისაწვდომი საცხოვრისი საარგებლობის კრიტერიუმებისა და ბენეფიციართა შერჩევის ინსტრუმენტის დამტკიცების შესახებ“ საკრებულოს განკარგულებაში. მიღებული ცვლილება პროგრამით სარგებლობის შესაძლებლობას აძლევს იმ ოჯახებს, რომლებიც ბათუმში რეგისტრირებული იყვნენ 2019 წლის 28 თებერვლის №15 განკარგულების ამოქმედებამდე.

საკრებულომ მუნიციპალური პროგრამის „ხელმისაწვდომი საცხოვრისი“ ფარგლებში ქ. ბათუმში, ივანე ჯავახიშვილის ქ. №82-ში აშენებულ საცხოვრებელ კორპუსებში ბინების ღირებულებისა და ბენეფიციართა მიერ ყოველთვიური გადასახადის ოდენობაც განსაზღვრა.

13 თებერვალს გამართულ სხდომაზე დებუტატებმა დღის წესრიგით გათვალისწინებულ სულ 12 საკითხზე იმსჯელეს და დაამტკიცეს.

სხდომის დაწყებამდე დებუტატებმა წუთიერი დუმილით პატივი მიაგეს თურქეთსა და სირიაში მიწისძვრით დაღუპულთა სხოვნას.

ბათუმის სანაპიროსთან... საზღვაო ნაღმი აფეთქდა (?)

ასეთი ვარაუდი გამოთქვა სამხედრო-ანალიტიკური ჟურნალ „არსენალის“ მთავარმა რედაქტორმა ირაკლი ალადაშვილმა: „გავრცელებული ვიდეოკადრების მიხედვით, საზღვაო ნაღმის აფეთქება მოხდა, რომელიც ზღვამ სანაპიროზე გამოიჩინა. ერთი წლის წინ ამ საფრთხეზე ვსაუბრობდით და ასეთი სათაურიც გვქონდა სტატიაზე „როდის ველოდით აჭარის სანაპიროზე ღუზამოწყვეტილ მოტივტივე საზღვაო ნაღმების სტუმრობას, მაშინ, როდესაც რუმინელები და თურქები მათ უკვე იჭერენ?“... ზუსტად ერთი წლის წინ, როდესაც რუმინეთის შავი ზღვის ფლოტის ძალები დიდი სადესანტო ხომალდებიდან აპირებდნენ საზღვაო დესანტის გადასხმას ოდესა-ორაკოვის მონაკვეთზე, მაშინ უკრაინელებმა, თავდაცვის მიზნით, ამ სანაპირო ზოლთან საზღვაო ნაღმების განთავსება მოახდინეს. რუსებმა საზღვაო დესანტის გადასხმა ვეღარ გაბედეს, მაგრამ როგორც განმარტებაში, ეტყობა, ზღვის ღელვაში, შტორმში ამ საზღვაო ნაღმების ნაწილი ღუზებს მოწყვიტა და ზღვაში გამოიტანა. ამ ხნის განმავლობაში ბულგარეთის, რუმინეთის და თურქეთის სანაპიროსთანაც იყო რამდენიმე შემთხვევა, როდესაც მოტივტივე საზღვაო ნაღმები აღმოჩნდნენ და შემდეგ დისტანციიდან სროლით ააფეთქეს“.

ამირან ბურილიძე

განხილვა

ვიქტორ აბუსელიძე

არინ ადამიანები, რომელთა სახელსა და წვლილს დრო და უამრავი გვერდები აკლავს. ისინი გარდაცვალების შემდეგაც განაგრძობენ სიცოცხლეს, ღრმა კვალს ტოვებენ ერის სულიერ ცხოვრებაში, იდეალდრებიან თაობებისთვის, რადგან „მზე ჩასვლის შემდეგაც რჩება მნათობალი“. ასეთ ადამიანთა რიცხვს ეკუთვნის თქვენ, ჩვენო ვიქტორ, ერთი წლის წინ 76 წლის ასაკში რომ დაგვკლდით და თამაზ ცინცაძე, კორნამ რომ იმსხვერპლა. ჩვენ - ოჯახის წევრები, მეგობრები და თანამოაზრეები შევიკრიბეთ სულმნათი ვიქტორის საფლავთან, წასული მეგობრების მოსაგონებლად. გპირდებით, რომ არ დაგვიწყებთ, თქვენს საქმეს გავაგრძელებთ, მოვალთ თქვენს საფლავებთან ყვავილებით, პატივსაცემად, თქვენი ხსოვნის უკვდავსაყოფად.

დაუფიქრებელი იქნება უხუცეს ექსპერტთა კავშირში ჩვენი ერთ-

მეგობრები, თქვენი ოჯახები, მეუღლეები, შვილები, შვილიშვილები, თქვენი მეგობრები თუ მეზობლები, თქვენი სახელოსა თუ ღვაწლის დაფასებისა და მოგონების გარანტი ვიქნებით. უფალმა გაცხონოთ, ჩვენ კი აქ ძალა და უნარი არ მოგვიშალოს თქვენი ხელმძღვანელობით დაწყებული საქმის გასაგრძელებლად, თქვენს მოსაგონებლად, ხსოვნის დიდხანს შესანახად.

ცხონდეს თქვენი სულები უკუნითი უკუნისამდე.

მეგობრების სახელით, სერგო ღუმბაძე

<p>მთავარი რედაქტორი</p> <p>მარიანა მითაიშვილი</p>	<p>გამომცემი რედაქტორი</p> <p>ირმა შერვაშიძე</p> <p>ლიტერატურული რედაქტორი</p> <p>ეთერ სომარიკი</p>	<p>რედაქცია პასუს არ ავებს უცხოური პრესიდან თარგმნილ მასალებს, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე, აგრეთვე სარედაქციო განცხადებების შინაარსსა და სტილზე.</p> <p>ნიშნით აღნიშნული სტატიები იბეჭდება რედაქციის უფლებით.</p> <p>რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდება.</p>	<p>გამომცემი - შპს</p> <p>«ბანკიტი აჭარა და ალპარი»</p> <p>კომპიუტერული მომსახურება - შპს «კოლორ პრინი»</p> <p>მის: ქ. თბილისი, ქ. პაღალაშვილის ქ. №3</p>	<p>მისამართი: 6000, ბათუმი, გრიგოლშვილის ქ. №2</p> <p>ტელ: 27-13-31</p> <p>აიწყო და აკაპალონდა</p> <p>ბათუმი აჭარის კომ. ცენტრი</p> <p>დასაბუთავ ხელმოწერისა 13/02/23, 20:30 სთ.</p>	<p>დირექტორი</p> <p>გამუკა პერიკი</p>
--	---	---	---	--	---

„ამა თუ იმ პერსონაჟის როლს რომ ვასრულა, ყოველთვის ვბრძნობ მას“

მარიამ ხითაიშვილი 27 48 93

ბათუმის ილია ჭავჭავაძის სახელობის დრამატულ თეატრში რეჟისორმა ნუკრი ქანთარია სპექტაკლი „სოფელსა შინა“ მიხეილ ჭავჭავაძის პიესის „შერცხვნილი“ მიხედვით დადგა

სპექტაკლი დამატებულია პერსონაჟი ჯიბო, რომელიც პიესაში არ გვხვდება. სწორედ ის გვიყვება იმ მოვლენების შესახებ, რომლებიც სცენის მიღმა ხდება და მაყურებელი ვერ ხედავს. ჯიბო სხვებისგან განსხვავებულია, მას წარმოსახვითი ცხენიც ჰყავს, რომელსაც მუდამ დაჰყენებს. კეთილი და გულუბრყვილია... გონივრულ ფრაზებსაც ამბობს და სპექტაკლში სხვა ფერები შემოაქვს. ამ პერსონაჟს დრამისა და კინოს ახალბედა მსახიობი **მიხეილ ღომიძე** ასახიერებს.

მიხეილი ბათუმში დაიბადა, დამთავრა ბათუმის მე-2 საჯარო სკოლა, შემდეგ ჯერ ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელობის უნივერსიტეტის საზღვაო გადაზიდვების ინჟინრის სფერო, მხოლოდ მისი დასახლება შეეძლო სხაპსუბით, ამიტომ მეორედ ბათუმის ხელოვნების სასწავლო უნივერსიტეტში დრამისა და კინოს სამსახიობო ფაკულტეტზე ჩააბარა, შემდეგ კი რეჟისორის სპეციალობასაც დაეუფლა. მეუღლე და ორი შვილი ჰყავს. იგი თავის შემოქმედებაზე და

პერსონაჟზე გვესაუბრება.
- მიხეილ, როდის დაიწყეთ სპექტაკლებში მონაწილეობა? პირველი ნაბიჯები ამ სფეროში...

- პირველი სპექტაკლი, რომელიც ვითამაშე, ოთარ ქათამაძემ დადგა „დაუსრულებელი ისტორია“. ეს იყო პირველი ნაბიჯები ჩემს შემოქმედებით გზაზე. მასხოვს ის უსაზღვრო მდღეობა და დღესაც თვალწინ მიდგას. სირთულეს წარმოადგენდა ის, რომ ვითამაშობდი ღია ცის ქვეშ - ბათუმის ერთ-ერთ ქუჩაზე. მიკროფონებით გვიყვებდა თამაში და მასხოვს, უამრავი მაყურებელი გვეყავდა, რომლის წინაშე უშეცდომოდ უნდა გვეთამაშა. პირველი ტაში მხოლოდ ჩემს წარმოსახვაში შემძლია ავხსნა. სპექტაკლის დასრულებამდე ემოციებისგან რომ ვიცლებოდი და ვიფიტებოდი, პირველი ტაშის ხმის გაგონებისას თითქო ყველა ის უჩრდი, სადაც სიცარიელეს ვგრძნობდი, რაღაც უფრო მნიშვნელოვანით ივსებოდა.

- სარეკლამო რგოლებსა და მოკლემეტრაჟიან ფილმებშიც მონაწილეობდით, გადაღების პროცესი უფრო გვიხადებდა თუ სცენაზე თამაში?

- ამ სფეროში აქტიურად რომ ჩავერთე და ამ პროფესიის სიღრმისეული შესწავლა დავიწყე, მივხვდი, რომ ეს საჭმე ყოველდღე გამატებს რაღაცას და უსაზღვროდ საინტერესოა. სტუდენტობის დროსაც გვიწევდა სარეკლამო რგოლებში, სპექტაკლებში, მოკლემეტრაჟიან ფილმებში მონაწილეობა და მას შემდეგაც. დრამისა და კინოს

მსახიობის პროფესია კამერასთან მუშაობასაც გულისხმობს, თუმცა, სამწუხაროდ, ეს პრაქტიკა უნივერსიტეტში არ გავვიცი, რაც ძალიან ცუდია. მხოლოდ თეატრზე და სცენაზე იყო ორიენტირება. საერთოდ არ გვიწევდა კამერასთან მუშაობა და როცა რეკლამის, ან ვიდეორგოლის გადაღებაში ვმონაწილეობდი, სანამ ცოტაოდენ გამოცდილებას მივიღებდი, ყოველთვის მიჭირდა. სცენასაც და კამერასაც უმნიშვნელოვანესი როლი ენიჭება ამ სფეროში, თუმცა სცენის სირთულე, ამ მომენტის განცდა, შენს თვალწინ მსხდომთა ტაშით რომ სრულდება და ისევ სირთულე რომ ისაღვრება... სასწაულია. უპირობოდ - სცენა.

- სპექტაკლში „სოფელსა შინა“ ჯიბოს როლს ასრულებთ, ის სხვებისგან გამორჩეული პერსონაჟია, სამყაროს თავისებურად აღიქვამს. რამდენად რთული იყო ამ როლის თამაში, მისი ხასიათის მორგება?

- ბატონმა ნუკრი ქანთარიამ დამატა პერსონაჟი ჯიბო და მიხარია, რომ მისი გაცოცხლების შანსი მომეცა. არადა, რთული იყო ჯიბოს თამაში. ეს ისეთი რამაა, რასაც თამაშისას ოდნავ ვადავტეხავ კი ეტყობა, მაგრამ არც უნდა დააკლო. ძალიან სათუთი და მოსაფრთხილებელია. თვითონ პერსონაჟი, მართლაც, განსხვავებულია - ყველა სოფელს ჰყავს ერთი გიჟი, ხომ გავიგათ? ძალიან გულუბრყვილია, ყველას სჯერა, იოტისოდენა აგრესიაც არ გააჩნია არავის მიმართ. აქვს დროში, რომელიც სულ თან დაატარებს, მთავარი გმირის - შალ-

ვას დიდი გულშემატკივარია და ჰყავს ცხენი, რომელიც არასდროს ჩანს, თუმცა სულ დაჰყენებს და უსაზღვროდ ბედნიერია.

- როცა როლში ხართ, რა არის ყველაზე მნიშვნელოვანი?

- პერსონაჟს ბოლომდე გრძობდე. ამა თუ იმ პერსონაჟის როლს რომ ვასრულებ, ყოველთვის ვგრძნობ მას. ვიცი მისი წარსული, განვლილი ცხოვრება იმ მომენტამდე, სადამდეც მოვიდა და შესაბამისად განვიცდი მას.

- რომელი სპექტაკლებში მონაწილეობდით?

- „ბოლო გაჩერება“, „დედა კურაჟი“, „შეღადოსი“...

- კიდევ რა სფეროები გიზიდავთ?

- ვიყვები ნადირობაზე, თევზაობაზე და ლაშქრობაზე. ისე, სულ მინდოდა კოსმონავტობა, ალბათ, ყველაზე მეტად იქ ვიქნებოდი მშვიდად. იქ ყოფნისას არ მოვისმენდი, არ დავინახავდი არანაირ

ბოროტებას... და გარდაცვალების შემდეგ ნახევარი გზაც განვლილი მექნებოდა (იციხის).

- ამაჟამად რომელ პიესაზე მუშაობთ?

- პიესაზე „რაც გინახავს, ვეღარ ნახავს“. დამდგმელი რეჟისორი ბატონი ნუკრი ქანთარია და ძალიან საინტერესოა ჩემთვის მასთან მუშაობა. ამ სპექტაკლით მაყურებელი უფრო სახალისო, მრავალფეროვან და კარგ სანახაობას იხილავს, ვიცი, ბევრ კარგ ემოციას დაუტოვებს მათ.

- თქვენი გეგმები...

- მინდა ბევრი ვისწავლო, შევიხსნა სხვა სფეროები ის პროფესია, რომელიც ასე ძალიან მიყვარს და ვასიამოვნო ის მაყურებელი, რომელიც სცენიდან რაღაც განსაკუთრებულს ელოდება. მინდა ვიყო კარგი არა მხოლოდ სცენაზე, მის მიღმა = ყოველდღიურ ცხოვრებაში. ამისთვის ყველაფერს გავაკეთებ.

სპორტული მედიცინისა და რეაბილიტაციის ცენტრი, რომელიც ძალიან საჭირო პროგრამებს ასორსილებს

მანანა ბიძიშვილი 598 24 94 97

სპორტული მედიცინისა და რეაბილიტაციის ცენტრი „ჯიქი“ (დირექტორი - მანანა ბიძიშვილი), როგორც კერძო სტრუქტურა, სპორტული მედიცინისა და რეაბილიტაციის ცენტრის ბაზაზე ჩამოყალიბდა, რომელსაც რვა ათეული წლის ისტორია ჰქონდა. ამჟამად, სხვადასხვა პროგრამით და ცენტრის მომსახურებით ათობით ბენეფიციარი სარგებლობს

აქ ხორციელდება ქალაქ ბათუმის მერიისა და აჭარის განმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს აუტიზმის, ადრეული განვითარების, ფსიქოსომატური, ასევე, მოზარდობა რეაბილიტაციის, სქოლიოზის პროგრამები, რომლებიც ბენეფიციართათვის უფასოა.

ამ ბოლო წლებში რატომღაც მოიმატა ასეთი პაციენტების რიცხვი და ამჟამად აქ სხვადასხვა პროგრამაში საკმაო რაოდენობის ბავშვია ჩართული. პაციენტებს შესაბამისი პროგრამებით უტარდება ფიზიკური თერაპია, ასევე, მეტყველების თერაპია და ფსიქოლოგიური მომსახურება, მათ ემსახურებათ მულტიდისციპლინური ჯგუფი.

როგორც ექიმმა ნეიროგერიატრიკოსმა, თერაპევტმა ქეთევან კლაძემ გვითხრა, ცენტრში, სპეციფიკის გათვალისწინებით, ტარდება სპორტულ-გამაჯანსაღებელი და სამკურნალო ვარჯიშები. ფსიქოსომატური პროგრამა მოიცავს ბავშვთა ცერებრული დამბლით, საყრდენ-მამოძრავებელი სისტემის პა-

თოლოგიებით დაავადებული ბავშვების, ასევე დაუნის სინდრომის, ეპილეფსიის გართულებებით დაავადებული მოზარდების მკურნალობას. პროგრამა 0-დან 18-წლამდე კონტინენტზეა გათვლილი.

ფსიქოსომატური პროგრამის ფარგლებში პაციენტებს უტარდებათ (ამჯერად ვაუჩერები ყოველთვიურია და მას სახელმწიფო აფინანსებს) ლოგოპედიის, ფსიქოლოგის, ფიზიკური თერაპიის კურსი. არსებობს ასევე ადრეული განვითარების პროგრამა, რომლის ფარგლებში ბავშვებს, რომლებსაც აზროვნების შეფერხება აქვთ, ან ასაკობრივად არ შეეფერება მათი განვითარების დონე ამა თუ იმ ასაკს, შესაბამისი მკურნალობა უტარდებათ (მეტყველების თერაპია და ფსიქოლოგი). თითოეულ ვაუჩერში რვა პროცედურა შედის.

„ჯიქი“ ჩართულია აუტიზმის პროგრამაში, რომელიც თვალისწინებს ფსიქოლოგის, ლოგოპედისა და ფიზიკური თერაპიის მომსახურებას.

ამ ცენტრში ასევე არის მოზარდობა რეაბილიტაციის პროგრამა, რომელიც 18-დან ასაკს მოიცავს. მასში შედის ინსულტის, მოტეხილობების შემდგომი პერიოდის რეაბილიტაცია. ასევე, ცენტრში პროგრამით ხორციელდება სკოლიოზის მკურნალობა, რომელიც მოიცავს ფიზიკურ თერაპიას - სა-მკურნალო ფიზიკულურასა და მასაჟს.

ამ პროგრამების ბენეფიციარე-

ბი სოციალურად დაუცველები, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირები, ასევე მრავალშვილიანი ოჯახის წევრები არიან.

როცა ზოგიერთი ბენეფიციარის ტრანსპორტირება გართულებულია, ხდება მათი ბინაზე მომსახურება, ამ დროს ცენტრის სპეციალისტები - მეთოდისტები, მასაჟისტები მათ ადგილზე უწევენ სათანადო დახმარებას. ვისაც ტრანსპორტირება შეუძლია, ის ცენტრში იტარებს საჭირო პროცედურებს. ცენტრს აქვს შესაბამისი ბანდუსი და მათ ამის გამო პრობლემა არ ექმნებათ.

ბენეფიციარებს ადგილზე ხვდებათ ექიმირეაბილიტოლოგები ნუნუ თურქია, ილია სოლომონიძე, გულქერ სოლომონიძე, ექიმები რუსუდან ხომასურიძე, ქეთევან კლაძე, გადაზღვრული მეთოდისტები (ფიზიკულურის სპეციალისტები) დავით გოგუა და მზია ბრუნჯაძე, ლოგოპედები, ფსიქოლოგები... ასევე, მასაჟისტები. სკოლებში უკვე სკრინინგით აღარ მოწმდება ბავშვები, როგორც ადრე იყო. ახლა პედაგოგი, ოჯახის ექიმი ვალდებული, რომ გამოავლინოს ეს თუ ის დაავადება. რა თქმა უნდა, ამ შემთხვევაში აუცილებელია მშობელიც ყურადღებით იყოს და ბავშვის ჩივილს ყურადღება მიაქციოს.

უნდა ითქვას, რომ ცენტრში თითოეული ექიმი თავისი საქმის პროფესიონალია, აქ დამწყები სპეციალისტები არ ჰყავთ, ამიტომ პაციენტებს კვალიფიკიურ დახმარებას უწევენ. ცენტრში მუშაობს გამოცდილი ცოლ-ქმარი, რომლებიც დიპლომირებული რეაბილიტოლოგები არიან.

- რამდენად შედეგიანია ის მკურნალობა, რასაც აქ ბენეფიციარებს უტარებენ? - ვითხოვთ რეაბილიტოლოგი ილია სოლომონიძეს, რომელმაც თბილისის სამედიცინო უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ, თურქეთში მუშაობის 13-წლიანი გამოცდილება სწორად ამ სფეროში მიიღო. იქ კერძო საავადმყოფოებში, ცენტრებში მუშაობ-

და. მის მეუღლეს ანკარაში აქვს დამთავრებული სამედიცინო უნივერსიტეტი.

- ჩემთან მოსულ ბავშვებს, ძირითად, სახსრებთან დაკავშირებული პრობლემები აქვთ, - გვითხრა ილია სოლომონიძემ, - ცერებრული დამბლით, დაუნის სინდრომით დაავადებულ ბავშვებს კიდურების მოხრილობა აქვთ - ვერ შლიან. ისინი პროგრამის ფარგლებში თვეში რამდენჯერმე მოდიან და შესაბამისი მკურნალობას გადიან. - ზოგის პრობლემა ჩერდება იმ ეტაპზე, რაც არის და არ უარესდება, ზოგის შედეგი კი თვალნათლივ ჩანს. ყველაზე კარგი შედეგი პატარებთან გვაქვს, ამიტომ ჯობს ადრეულ ასაკში დაიწყოს ეს რეაბილიტაცია, რადგან ბავშვის კუნთები უფრო მომყოლი და განვითარებადი, ასაკთან ერთად კი მკურნალობის ხანგრძლივობა იზრდება.

- შვიდი წლისა ჩემი შვილი

დაჩი და აქ უკვე სამ წელზე მეტია დამთავრებული სამედიცინო უნივერსიტეტი. კმაყოფილი ვარ, რადგან შედეგს ვხედავ. მას აუტიზმი დაუდგინდა, ახლა პირველ კლასშია და ჩვეულებრივად კითხულობს, წერს... ქვევებზე მოუწესრიგდა. წელიწადში ერთხელ პროგრამას ვახლებთ და მთელი წლის განმავლობაში დაგვყავს. ეს უფასოა და კარგი შედეგიათა მშობლებისთვის, თანაც კარგი სპეციალისტები გვემსახურებიან, - გვითხრა დაჩის დედა.

- ძალიან კმაყოფილი ვარ ამ ცენტრით, ოთხი წელია დავდივართ და წინსვლა ნამდვილად გვაქვს, ჩემი შვილი ახლა რვა წლისაა, აუტიზტია, თერაპიებს გადის, ვარჯიშობს. მშობლებმა აუცილებლად უნდა ატარონ ბავშვები ცენტრში, ეს მათ შვილებს ცხოვრებას გაუმჯობესებს, - გვითხრა მშობელმა მანანა ბიძიშვილი.

